Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 106 | Łódź, Niedziela, 8 maja 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, כ׳ אייר תרצ״ב | № 106

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דערשאסן דעם פראנצויזישן פרעזידענט

דער פרעזידענט איז געשטארבן פון די וואונדען

פאריז, 7. (ספ. טעל.) אין מאמענט, ווען דער פרעזידענט פון פראנקרייך דומער איז פרייטאג געווען מיט זיין סוויטע, אויף דער אינטערנאציאנאלער ביכער אויסשטעלונג האט זיך אויף איהם געווארפען אן אומבעקאנטער מיט א רעוואלווער אין האנט און האט אויף איהם אויסגעשאסען פינף מאל נאכאנאנד. דריי קוילען האבען געטראפען דעם פרעזידענט. ער איז געפאלען אויף דער ערד בעגאסען מיט בלוט.

פון איינער פון די קוילען איז שווער פערוואונדעט געווארען דער בעריהמטער שרייבער קלאד פערער. דער מערדער איז פערהאלטען געווארען און געפרעגט: „איז דאס מעגליך?“

א דאקטאר האט דעם פרעזידענט ערטיילט די ערשטע הילף.

אין שפיטאל האט מען דעם פרעזידענט גלייך געמאכט אן אפעראציע, די וואונדען זענען געווען אין קאפ.

צוויי מאל האט מען דעם פרעזידענט אריינגעלאזען בלוט אין די אדערען.

פאריז, 7. (ספ. טעל.) שבת, 4.40 פארטאגס איז פרעזידענט דומער געשטארבען.

די סיבה פון מארד

פאריז, 7. (ספ. טעל.) ווען מען האט דעם צי: „מיך וועט איהר אומברענגען, נאר איך האב דאס געהאלטען פאר מיין חוב, צו טון, דאס, וואס איך האב געטון, איך בין אן אנהענגער פון היטלערן און מוסאליני, נאר קיינמאל האב איך פון זיי נישט גענומען קיין געלד“.

פאריז, 7. (ספ. טעל.) ביים מערדער אין טאש האט מען געפונען א בוך מיט אן אויפשריפט „פאוועל גארגאלאוו, געוועזענער אנפיהרער פון די רוסישע פאשיסטען“.

ארעסטירט דעם מערדער׳ס ווייב

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דעם מערדערס ווייב איז ארעסטירט געווארען.

אנטי־רוסישע דעמאנסטראציעס אין פאריז

פאריז, 7. (ספ. טעל.) אין קווארטאל [illegible] וואו עס וואוינען רוסען האבען פראנצויזען געמאכט דעמאנסטראציעס געגען רוסען.

אפיציעל געמאלדען וועגן טויט פון פרעזידענט דומער

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער פרעזידענט דומער איז געשטארבען 4.40 א זייגער פארטאגס. אין דער אנוועזענהייט פון זיין פרוי, פאמיליע, נאהענטסטע מיטארבייטער, פרעמיער טארדיע, און ס׳רוב מיטגלידער פון דער רעגירונג.

ארום 4 א זייגער איז דער קאמיסאר לעפיל ארויס אויפ׳ן באלקאן פון שפיטאל און מיטגעטיילט די זשורנאליסטען:

„מיינע הערען! דער פרעזידענט פון דער רעפובליק האט נאר וואס פערענדיגט זיין לעבען“.

דעם פרעזידענטס קערפער ווערט איבערגעפיהרט אין עליזע־פאלאץ.

די לעצטע שעה׳ן פון פרעזידענט

פאריז, 7. (ספ. טעל.)

נאך דער צווייטער בלוט־טראנספוזיע האט דער פרעזידענט בעקומען ס׳בעוואוסטזיין און האט געפרעגט די דאקטוירים:

„ווער האט דאס געטון? וואס איז געשעהן? איז דאס געווען א פראנצויז?“

דער דאקטאר האט איהם ערקלערט, אז ער איז געפאלען א קרבן פון אן אויטא קאטאסטראפע נאכדעם האט דער פרעזידענט פערלוירען דאס בעוואוסטזיין.

די דאקטוירים האבען דאן געהאט בעשלאסען צו אפערירען, אבער אהן נארקאזע, צוליב׳ן צושטאנד אפילו פון בלוט און צוליב די עלטער פון קראנקען.

בעת דער אפעראציע האט דער פרעזידענט אויף א מאמענט בעקומען ס׳בעוואוסטזיין און האט געפרעגט:

„ווען וועט איהר מיר שוין אויפהערען אנצוטון יסורים?“

ארום 2 א זייגער האט דער פרעזידענט אויפסניי פערלוירען ס׳בעוואוסטזיין.

באלזאמירט דעם קערפער

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער קערפער פון פרעזידענט ווערט באלזאמירט און וועט אויסגע[…]

(ווייטער זייט 3־טע זייט.)

צום אטענטאט אויפ׳ן פראנצויזישן מלוכה־פרעזידענט

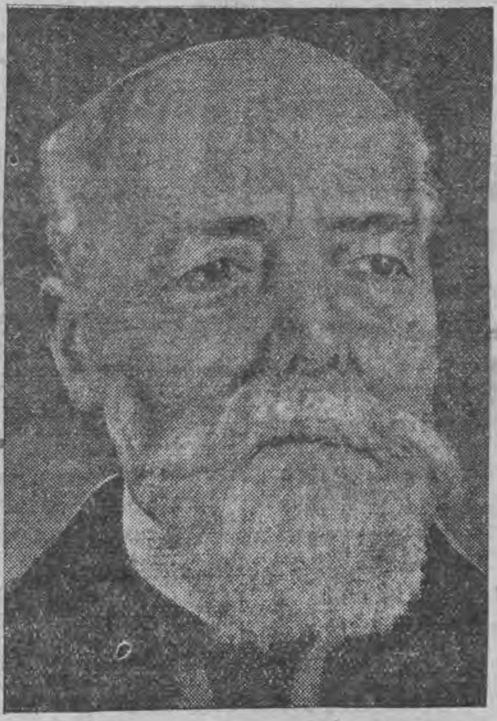

פאל דומער. דער ערמארדעטער פרעזידענט פון פראנקרייך.

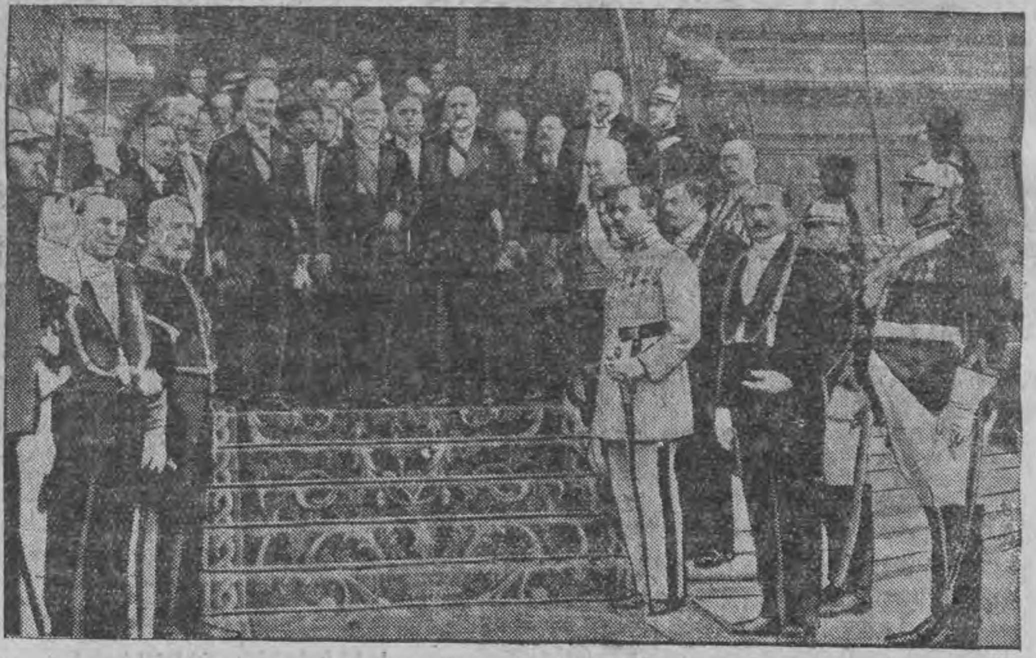

אין יוני 1931: פרעזידענט דומער גיט אפ די שבועה.

מ׳האט איהם ענטוואפענט, עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז ער איז א רוס פאוועל גארגולעוו, א דאקטאר־מעדיצין. דער פרעזידענט דומער האט בעקומען שווערע וואונדען אין קאפ. פערער איז פערוואונדעט אין האנד, מ׳האט זיי ביידען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער אטענטאט איז פאר געקומען האלב 4 בייטאג. דער מערדער איז געשטאנען הארט ביים פרעזידענט און צוגעשטעלט דעם רעוואלווער צום קאפ פון פרעזידענט.

דער מערדער האט נאכ׳ן מארד געוואלט אנטלויפען נאר ער איז באלד פערהאלטען געווארען דורכ׳ן שעף פון דער זיכערקייטס־דינסט גישאר, וועלכער האט איהם ענטוואפענט און איבערגעגעבען דער פאליציי.

דער פרעזידענט איז געפאלען אויף דער ערד מערדער ארעסטירט האט דער המון איהם געוואלט לינטשען, נאר פאליציי האט איהם אפגעראטעוועט.

דער ארעסטירטער מערדער האט ערקלערט, אז ער האט אויסגעפיהרט דעם אטענטאט אלס נקמה־אקט דערפאר, וואס פראנקרייך האט נישט אינטערווענירט אין רוסלאנד געגען די באלשעוויקעס.

ארעסטירט א מיטהעלפער

פאריז, 7. (ספ. טעל.) אין אן אפיציעלען קאמוניקאט ווערט דער מערדער בעצייכענט אלס אנארכיסט.

מען האט אויך ארעסטירט א געוויסען קראטשקא, וועלכער זאל האבען מיטגעהאלפען גארגאלעוון אויספיהרען דעם אטענטאט.

ווער איז דער מערדער?

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער מערדער גארגאלעוו וואוינט אין מאנאקא מיט׳ן ווייב און האט דארט געפיהרט א פאליטישע ארבייט.

קיין פאריז איז ער געקומען צוזאמען מיט זיין ווייב. ער איז א ליטעראט און האט פערעפענטליכט עטליכע ביכער וועגען רוסלאנד, אלס ליטעראט האט ער בעקומען אן אינטריט אויף דער אויסשטעלונג. נאכ׳ן אטענטאט האט ער געזאגט צו דער פאלי

פיעטריקאווער 14

גערענק! אז דעם 19־טען מאי הויבט זיך אן די ציהונג פון דער 1־טער קלאס
גערענק! אז א גרויס גליק ווארט אויף דיר
גערענק! אז ביי דער לעצטער לאטעריע איז אין מיין גליקליכער קאלעקטור געפאלען דאס געווינס פון 30 000 זל. אויף נומער 89011
גערענק! קויפען זאלסטו א לאס נאר אין דער גליקליכסטער קאלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN
PIOTRKOWSKA 14
Tel. 142-47.

טעל. 142-47

גערענק! מיין אדרעס, אויב דו ווילסט פטור ווערען פון דאגות
גערענק! אז דער הויפט־געווינס איז 1.000.000 זל.
גערענק! אז פאר א קליינע סומע קענסטו רייך ווערען
גערענק! אז יעדער צווייטער לאס געווינס
גערענק! אז דורך אונז זענען א סך מענשען גליקליך געווארען
גערענק! די צייט איז קורץ, אייל זאפארט אין אונזער קאלעקטור.

פיעטריקאווער 14

ASEKURACJA ■ פערזיכערונגען

פון פאבריקען געגען פייער. אלער ארט סחורה־לאגערן
געגען פייער און גנבה.
וואוינונגען געגען פייער און גנבה

ווי אויך טראנספארט־פערזיכערונגען פיהרט אויס רעעל און פינקטליך
אויף גינסטיגע בעדינגונגען

מרדכי חיים רומקאווסקי
קילינסקיעגא 105, טעל. 112-50.

2661

עסטרייכישע רעגירונג איז דימיסיע

וויען, 7. (ספ. טעל.) די עסטרייכישע רעגירונג האט זיך אוגעגעבען אין דימיסיע. די נאָענטסטע סיבה דערפון איז געווען דער פאָרשלאג פונאנדערצולאָזען דעם פארלאמענט. דעם פאָרשלאג וואָס איז בעטראכט געוואָרען און דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע פון פאָרלאמענט האָבען אונטערגעשטיצט די סאָציאַל-דעמאָקראטען און די „גרויס-דייטשע". די קריסטליך-סאָציאלע צוזאַמען מיט די פערטרעטער פון „לאַנדבונד" און „היימאט-בלאָק" (פאשיסטען) זענען בעשטאנען דערויף, אז דער בעשלוס וועגען פאָרשלאג זאָל אָפּגעלייגט ווערען אויף פרייטאג. דערנוייל האָבען זיך הינטער די קוליסען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען צווישען דער רעגירונג און דעם היימאָט-בלאָק. די אונטערהאנדלונגען האָט געפיהרט דער מיניסטער רינטעלען און איז געקומען צו א הסכם מיט די היימאט-לייט.

פרייטאָג, ווען דער בעשלוס אין דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע האָט געדאַרפט אָנגענומען ווערען, האָט טאקע די רעגירונג דורך איהר דעמיסיע געמאכט צו דעם א סוף.

די היימאטלייט, די זעלבינע לייט, וואָס האָבען שוין געמאכט א פוטש און גרייטען זיך צו א נייעם פוטש געגען דער רעפובליק, ווערען איצט אריינגענומען אין דער רעגירונג, און די רעגירונג בעקומט אַנ'אָפען פאשיסטישען כאראקטער.

ענגלאַנד וויל איבערגעבן איטאַליען דעם פאַלעסטינא-מאנדאט

ירושלים, 7 (ספ.) די אַראביש-עגיפּטישע צייטונג „אל אחראם" איז ארויס מיט א סענסאַציאָנעלער ידיעה: די ענגלישע רעגירונג, מעלדעט זי, האָט זיך געווענדעט צו איטאַליען, אז זי זאָל איבערנעהמען פון ענגלאנד דעם מאַנדאט איבער פאלעסטינא. אָבער איטאליען האָט זיך, דערפון אָפּגעזאָגט. איטאליען האָט דערקלערט, אז זי וויל נישט נעהמען אויף זיך די שטענדיגע זאָרג פון אויפהאלטען רוהע און אָרדנונג אין פאָלעסטינא, וואָס איז בעדראָהט צוליב די שטענדיגע קאָנפליקטען צווישען די ציוניסטען און אַראבער.

א גאַנץ יודיש שטעטעל אוועק מיט'ן רויך

קאָוונע, 7. (יט"א טעלעגראפיש). דאָס שטעטעל ביקעלן איז פולשטענדיג אָפּגעברענט געוואָרען. אלע הייזער זענען אוועק מיט'ן רויך. די גאנצע יודישע בעפעלקערונג איז געבליבען אָהן א דאך איבער'ן קאָפּ און אָהן מיטלען צום לעבען.

הויך-קאמיסאר בעזוכט יודישע קאלאָניעס און די 2 פּערוואונדעטע יודישע קאלאָניסטען

ירושלים, 7 (יט"א טעלעגראפיש) דער הויך-קאָמיסאַר האָט בעזוכט די קאָלאָניעס אין עמק, וואו ער האָט בעוואונדערט דעם יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ-ישראל. דער הויך-קאָמיסאר האָט אויך בעזוכט די יודישע קאָלאָניסטען פרויד און הערשקאָוויטש, וועלכע זענען לעצטענס בעפאלען געוואָרען פון בעדואינער.

Dr. med.

I. Weinberg

Cegielniana 11, tel. 126-02

ספעצ. פאַר

האַרץ- און לונגען-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 3–4 און פון 8–9 אָוועגד. 2229

ישיבת „תומכי-תמימים" ליובאוויטש

לאדז, פּאמארסקא 41a

איז מודיע, אז עס איז נאָך פערהאַן א בעגרענעצטע צאָהל פּלעצער אין אלע 3 מחלקות פאַר תלמידים בעלי-כשרון, וואָס קענען אליין לערנען גפ"ת.

די תלמידים ווערען אויך בעזאָרגט מיט עסען, שלאָפען א. א. וו. אין אונזער אייגענעם איינגעאָרדענטען אינטערנאט.

בעמערקונג: תלמידים פון פּראָווינץ דאַרפען זיך פריהער ווענדען בריפליך מיט בעצאָהלטען ענטוואָרט צו דער לשכת-הישיבה.

הנהלת-הישיבה. 2840

בזה הננו מביעים את רגשי השתתפותנו החמה בצערו של חברנו הנכבד מר אינז' יצחק זילינסקי במות עליו

אמו נ"ע

בעבודתו לטובת תחית עמנו וארצנו ימצא נוחם.

האספה הכללית של הסתדרות עולמית מכבי, מחוז לודז.

2940

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2-טער שטאָק

פערשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער אויף אנציגער און פאלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען-שטאָפען אויף פאלטנס און קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאָר

אין פראנט, II שטאָק

Dr. med. **REICHER**

פאלודניאַווא 28, טעל. 20193

ספעציאַל-ארצט פאַר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

נעהמט אָן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אָוענד

זונטאָג און יום-טובים פון 9 — 1 בײטאָג.

Dr. med. **NIEWIAŻSKI**

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אָוו.

זונטאָג און יום-טוב פון 9–1 פארם.

בעזונדערער ווארטע-זאַל פאַר פרויען

לרגלי יובל-השבעים של חובב-מוסדנו ונדבננו הנכבד

מר ברוך בנדט גליקסמאן

אני מברכים אותו באריכת ימים ושנים ובעבודה פוריה לטובת מוסדות-הצדקה בעירנו ויזכה לראות בהתפתחותם המחמדת כחפצו ורוחו הנדיבה.

הועד והחניכים של חברה „בית-חמחסה לילדים עברים והחוה בהלנובס".

2967

צו דעם 70-יעהריגען יובילעאום פון אונזער ליבען מחותן

ה' ב. א. גליקסמאן און פרוי

אנשטאט בלומען שפענדען מיר 25 זלאָטעס

15 זל. פאַר „מחסה לזקנים" און 10 זל. פאַר „אוודראַאוויסקאַ"

און מיר ווינשען זיי אונצאהליגע געזונדע און גליקליכע יאָהרען.

חיים ראָזענבערג און פרוי

זאַוואדזקא 16 A.

2967

דאָס געלד איז אָפּגעגעבען ביי מיר.

PODZIĘKOWANIE

Serdeczne podziękowanie p.p. lekarzom: **Dr. Margolisowi, Dr. Kantorowi, Dr. Jelenkiewiczowi, Dr. Grynblatowi, Dr. Landkopfowi, Dr. Fuksowi i Dr. Habemu** za Ich troskliwą pomoc lekarską podczas pobytu syna naszego w Szpitalu w Radogoszczu składa

Rodzina USZEROWICZ, Zawisza 37.

רעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17, טעלעפאן 116-33

ס'נעהמען אָן דאָקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען

ד"ר גאָלדשטיין-פאלאק, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציגנע, ד"ר ראַקאווסקי, ד"ר ראָזענצווייג, ד"ר רזשאנער, ד"ר ווײנבערג, ד"ר סטופעל. צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קראשיאַווא

ווי אויך וויזיטען אין שטאָט.

רענטגען-בעשטראַלונגען, קווארץ, דיאַטערמיע עלעקטריזאציע און ערצטליכע אַנאַליזען.

Samochody

i motocykle używane, Kupno, sprzedaż, komis zamiana.

Auto-Agencja

Gdańska 82 tel. 189-28

רעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11, טעלעפאן 137-63

ס'נעהמען אָן דאָקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען

וואַלינסקי, זאַלצוואַסער, לוביטש סלאָבאָדסקי, קערשנער, שיפמאן שמירגעלד, שמערלאָווסקי

ווי אויך וויזיטען אין שטאָט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט צאהן-ארצט לאָזשינסקא-סטאראפאלסקא

א בעראטונג ביים אויגען-דאָקטער נאָר 3 זל.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואַהל

שפאַצירוואגענס

אייזען = ניקעל-

בעטען

מאַטראַצען

ספרענזינאַווע „Patent"

ווידשימאַטשקעס אמעריקאנער

צו בעקומען אין פאבריקס-לאַגער

„DOBROPOL", Łódź

Piotrkowska 73 (אין הויף)

צו דער חתונה פון אונזער חבר'טע

מאַניאַ וויללער

מיט ה' הערש בער ראָזענבערג

מוביה ליכאלאם און פרוי און קינדער ווינשען מיר א גליקליכע צוקונפט

אויך דאָס פערסאָנאל

גרשון ווייסמאן, עסטערא שטאטלענדער, מאניא זאלק, רוכטשע ווינדאָרטשיק.

מאשין-מצות

ווערט געבאַקען אלע טאָג פרישע און דינע, ווי אויך מצה-מעהל, אייער-פערפעל און סוכארקעס לויט קאָרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעקאנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראַל-בעוואוסטער צוקערניע

נ. ווײנבערג

38 פּיעטריקאווער 38

טעל. 82-143

א לאנגיעהריגער

מיליטער-בעאמטער

שרייבט ערלעדיגט אין אלע מיליטער-זאכען

ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאַר

איינציגע שפּיזערס

מאָן

פּעטריקאָווער 10

בעקאַנטמאַכונג.

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאדז

מאַכט בעקאַנט, אז דער 4-טער טייל פון עטאַט-רעגיסטער אויפ'ן 1932 יאָהר, וואָס ענטהאַלט די עטאַט-צאָהלער פון די גאַסען: אַלעקסאַנדריסקאַ, באַלוטער פלאַץ, באַזאַרנאַ, ב. יאַסעלעוויטשאַ, באָרישאַ, ברזשעזשינסקאַ, צעגלאַנאַ, צימערא, דאָלנאַ, דרעווגאָווסקאַ, דוואָרסקאַ, פייפּראַ, פישערא, פראַנציש-קאַנער, גלאָוואַצקאַ, גאָפּלאַנסקאַ, גראַשאַנקאַ, הויזלערא, יאַקובאַ, יאַסנאַ, יעראָזאָלימסקאַ, שוו. יערזשעגאַ, קאלענבאַכאַ, קארווינסקא, קאַנאָפּניצקאַ, קאָשטשעלנאַ, קרוטקאַ-באַלוט, קרזשיזשאַוואַ, לימאַנאָווסקיעגאָ, לוטאָמיער-סקאַ, לוואָווסקאַ, לאַגיעווניצקאַ, מאַרישינסקאַ, מױערערא, מיצקיעוויטשאַ, מלינאַרסקאַ, נאַד. לודקאַ, נאָוואַקאַ, פּיעפּרזשאָוואַ, פּל. קאָשטשעלני, פּאָד-זשעטשנאַ, פּאָלנאַצנאַ, פּראָפּעסאָרסקאַ, רייטערא, ריבנאַ, סאָלנאַ, ספּאַצע-ראָוואַ, סט. רינעק, סטאָדאָלניאַנאַ, שאָפּענאַ, שטאַרקאַ, וועסאָלאַ, וואָלבאָרסקאַ, זאָווישאַ, זגיערסקאַ, ווערט לויט די עקזיסטירענדע פאָרשריפטען אויסגעלייגט צום דורכזעהען במשך פון אַכט טעג אין דער קאַנצעלאַריע פון דער קהלה ד. ה. פון דעם 8-טען מאי 1932 ביז דעם 16-טען מאי 1932 אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאָכמיטאָג.

לאָדז, דעם 6 טען מאי 1932.

2944

ווילנער כוליגאנישע סטודענטן

שלאגען ווידער יודן אויף די ווילנער גאסען

ווילנע, 7 (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער דייטשער גאס, האבען די ווילנער קאפּראנטען געמאכט אוואנטורעס, וואס האבען דערמאנט אין יענע „גוטע צייטען" פון נאוועמבער 1931. א גרופּע קאפּראנטען איז געגאנגען איבער די גאסען און געשלאגען מיט שטעקענס אלע יודישע פערבייגעהער. צווישען אנדערע, איז דער יודישער ארטיסט גורוויטש שווער צושלאגען געווארען; אויך דער אלטער יודישער האנדווערקער ליבישין איז שטארק פערוואונדעט געווארען.

די פּאליציי האט געגען די אוואנטוריסטען צונויפגעשטעלט א פּראטאקאל.

געהעכערט די פּרייזען פון אויסלענדישע פּעסער

ווארשא, 7. (טעלעפאניש) פון נעכטען אן זענען געהעכערט געווארען די פּרייזען פון אויסלענדישע פּעסער אויף פאלגענדען אופן:

נארמאלע אויסלענדישע פּעסער, אנשטאט 200 זל. – 400 זל.

פילמאהליגע פּעסער, אנשטאט 350 זל. – 1.600 זל.

סוחרישע פּעסער, אנשטאט 25 זל.–100 זל.

פילמאהליגע סוחרישע פּעסער, אנשטאט 100 זל. – 400 זל.

הנחה־פּעסער (פאר זשורנאליסטען, וויסענשאפטלער א.א.וו.), אנשטאט 20 זל. – 80 זל.

עמיגראנטען־פּעסער בלייבען, ווי ביז איצט – אומזיסט.

פיל יודען פערלאזען קובא צוליב'ן קריזיס

האוואנא. (יט"א) צוליב דעם שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס אין קובא פערלאזען פיל היגע יודען דאס לאנד.

די טעג איז מיט'ן שיף „סער אוועסאנא" אפּגעפאהרען קיין איירָאפּא א גרופּע פון 40 יודען. די גרופּע בעשטעהט מעהרסטענס פון אונגארישע יודען.

גלייכצייטיג ווערט מיטגעטיילט דאס דער פּרעזידענט פון קובא מעטשערא האט אונטערגעשריבען א דעקרעט וועגען א צוואנג־רעגיסטראציע פון אלע אויסלענדער אין קובא. דער רעגיסטראציע־צוואנג איז נוגע אלע אויסלענדער, וועלכע פערבלייבען אין קובא מעהר ווי 30 טעג.

רוה און ארדנונג בעת'ן מארש צו הערצעל'ס קבר

פערזיכערט די עסטרייכישע פּאליציי

וויען, 7. (יט"א טעלעגראפיש) די עסטרייכישע פּאליציי האט איבערגענומען די גאראנטיע פאר דער פולקומער רוה בעת'ן מארש פון די ציוניסטען אויף הערצעל'ס קבר, וועלכער קומט פאר מארגען (היינט) דעם 8־טען מאי. ווי בעוואוסט האבען די האקענקרייצלער געוואלט ארויסרופען אונרוהען בעת דעם מארש.

Te, na podstawie naukowych badań sporządzone preparaty kosmetyczne-to szczyt doskonałości w dziedzinie pielęgnacji cery!

צו בעקומען: ביי קאלאטשינסקי, נארוטאוויטשא 31, מאיעווסקי, פּיעטריקאווער 124, שיקארסקי, ראקימשינסקא 6.

מען גרייט צו נייע דעקרעטען

ווארשא, 7 (ספ. טעל.) מען ריכט זיך די נאהענטסטע טעג אויף א פּאר נייע דעקרעטען פונם מלוכה פּרעזידענט אויפ'ן סמך פון די פולמאכטען, וואס דער סיים האט געגעבען. די דעקרעטען זענען נוגע די מלוכה'שער אדמיניסטראציע, און זיי ווערען בעטראכט און בעארבייט דורך א קאמיסיע ביים פּרעזידיום פון מיניסטארען־קאבינעט, אונטער'ן פּארזיץ פון ד"ר יאראשינסקי.

קודם כל וועט קומען א דעקרעט וועגען אפּשאפען צוויי מיניסטעריומס: דאס מיניסטעריום פאר עפענטליכע ארבייטען, וואס וועט פעראייניגט ווערען מיט'ן באהן־מיניסטעריום, און דאס מיניסטעריום פאר לאנדווירטשאפט.

א צווייטער דעקרעט וועט זיין וועגען איבערגעבען די קאמונאלע פערוואלטונגען געוויסע אדמיניסטראטיווע פונקציעס, קודם כל סאניטארע ענינים.

א דריטער דעקרעט וועט איבערגעבען א רייהע ענינים, וואס ביז איצט האבען זיך געפונען אין רשות פון מיניסטעריומס – צו די וואיעוואדעס.

מען קלערט נאך ווייטער אפשר אפּשאפען דאס איצטיגע ארבייטס־מיניסטעריום און אויך דאס פּאסט־ און טעלעגראף־מיניסטעריום, און דערפאר שאפען א ניי מיניסטעריום פאר קאמונאלע ענינים – אבער דאס איז אלץ צוקונפט־מוזיק.

קאטוילישער צענטער געגען די היטלעריסטען

אויב מ'וועט בעגרעניצען די יוד. רעכט

בערלין, 7 (י. ט. א. טעלעגראפיש). דער פּרעזעס פון קאטוילישען צענטרום האט ערקלערט, אז דער צענטער וועט קיינמאל נישט איינגעהן אויף א קאאליציע מיט די היטלעריסטען, אויב ס'וועלען געמאכט ווערען בעגרענצונגען געגען יודען.

דערשאסען דעם פראנצויזישען פרעזידענט

(ענדע פון דער 1. זייט).

שטעלט ווערען אין הויפּטזאל פון פּאלאץ וואוהין די בעפעלקערונג וועט צוגעלאזען ווערען.

וואס דערצעהלט דער מערדער

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער פּערוואלטער פון האטעל האט דערקענט גארגולעוו'ן, און האט איבערגעגעבען אז פרייטאג איז צו איהם געקומען גארגולעוו צוזאמען מיט א בלאנדינקע און פערלאנגט א צימער.

גארגולעוו האט וועגען דער בלאנדינקע אין אנהויב גאר נישט געוואלט זאגען און געענטפערט: „איך וויל שטארבען".

אויף דער פראגע פון קאמיסאר, ווער עס איז די בלאנדע פרוי, האט ער געענטפערט אז ער האט זי בעגעגענט אויפ'ן „בולוואר „סען מישעל" און איהר אדרעס געדענקט ער נישט.

אין האטעל איז די אומבעקאנטע געווען א קורצע צייט, בא דאיהר אוועקגעהן האט ער גענומען רעדאגירען זיינע זכרונות.

ווייטער האט גארגולעוו פעסטגעשטעלט אז דעם אטענטאט האט ער אליין אויסגעפיהרט און ער וויל שטארבען. דעם צווייטען רעוואלווער האט ער געהאלטען ביי זיך, אויפ'ן פאל דער ערשטער רעוואלווער וועט קאליע ווערען. די פּאסטילקעס האט ער גענומען אין טאש, כדי צו בעגעהן זעלבסטמארד אין פאל עס וועט זיך איהם נישט איינגעבען צו דערמארדען דעם פּרעזידענט.

גארגולעוו ערקלערט: „איך האב מיין לעבען געבראכט אלס קרבן, צוליב'ן טויט פון מיין פאטערלאנד, איז מייך עקזיסטענץ פערענדיגט. איך בין נישט קיין באנדיט נאר א פּאליטישער מערדער. מיין ווייב איז אין מאנאקא, איך ווייס נישט נאך וואס איך בין געקומען קיין פאריז. איך האב ארגאניזירט צווישען מיינע לאנדסלייט א פאשיסטישען פערבאנד, נאר איך האב צו זיי נישט געהאט קיין צוטרוי, איך האב מורא געהאט פאר א פערראט איך האב אליין געטון, קיינער האט מיר נישט געהאלפען.

פאריז, 7. (ספ. טעל.) די אויספארשונגס־בעאמטע האבען דעם איינדרוק אז גארגולעוו וויל די אויספארשונג ארויספיהרען אויף א פאלשען וועג. מאנכעס מאל ענטפערט ער נישט בארמאל אויף פראגען.

די הכנות צו די וואהלען פון נייעם פּרעזידענט

פאריז, 7. (ספ. טעל.) פּרעמיער טארדיע האט צונויפגערופען דעם מיניסטארען־ראט צו בעראטען די פראגען וועגען דער לוי' פון פּרעזידענט דומער און וועגען רופען די נאציאנאל־פערזאמלונג אויף צו וועהלען א נייעם פּרעזידענט.

פאריז, 7. (ספ. טעל). דער מיניסטארען־ראט האט בעשלאסען צו רופען דעם נאציאנאל־ראט אויף צו וועהלען דעם נייעם פּרעזידענט, דינסטאג דעם 10 מאי 2 א זייגער באכמיטאג.

דער קאנדידאט פון די לינקע זאל זיין פּעבלעוו און פון די רעכטע — לעברען.

נישט אויסגעשלאסען עס זאל פיגורירען נאך קאנדידאטען מען רופט שוין אן אויך דדעם נאמען בואיסאן אלס קאנדידאט.

פּעבלעוו האט שוין קאנדידירט געגען דומערגן אין יאהר 1924.

עס איז אבער אויך מעגליך, אז צוליב דעם, וואס עס קומען היינט זונטאג פאר אין פראנקרייך פּארלאמענט־וואהלען וועט אפּגעלעגט ווערען די זיצונג פון דער נאציאנאל־פערזאמלונג ווייל דער נייער פּארלאמענט וועט זיך דארפען פריהער צוזאמענקומען.

די לוי' וועט זיין דאנערשטאג

פאריז, 7. (ספ. טעל.) די לוי' פון פּרעזידענט דומער וועט פארקומען דאנערשטאג.

דעם קערפּער וועט מען קובר זיין אין פּאנטעאן

די טעאטערן זענען געשלאסען

פאריז, 7. (ספ. טעל.) אלס צייכען פון טרויער זענען אלע טעאטערן וואס ווערען סובסידירט פון דער רעגירונג געשלאסען,

אויפרוף צום פאלק

פאריז, 7. (ספ. טעל.) טארדיע האט ארויסגעגעבען אנ'אויפרוף צום פראנצויזישען פאלק. אין אויפרוף ווערט אנגעוויזען אז גאנץ פראנקרייך בעוויינט דעם טויט פון זקן, וועלכער האט בעת דער מלחמה פערלוירען 4 זיהן און האט איצט אויך זיין לעבען פערלוירען פאר'ן פאלק.

ווייטער ווערט גערופען צו רוה און ארדנונג בעת די היינטיגע פּארלאמענט־וואהלען.

מיטגעפיהל פון דער גאנצער וועלט

פאריז, 7. (ספ. טעל.) די פרוי דומער בעקומט מיטגעפיהל־דעפּעשען פון אלע מלוכות און פערשידענע פערזענליכקייטען פון דער גאנצער וועלט.

פאריז, 7. (ספ. טעל.) די פארשטעהער פון אלע מלוכות אין פאריז האבען פערזענליך אויסגעדריקט זייער מיטגעפיהל צום טויט פון פּרעזידענט דומער. דערונטער אויך דער סאוויעטישער אמבאסאדאר.

מיטגעפיל פון מלוכה־פּרעזידענט און פון דער פוילישער רעגירונג

פאריז, 7. (ספ. טעל.) דער מלוכה־פּרעזידענט מאשטשיצקי האט צוגעשיקט א מיטגעפיהל דעפּעשע צו דער פרוי דומער.

אין נאמען פון מלוכה־פּרעזידענט האט דער שעף פון דער ציוויל־קאנצעלאריע דיר. העלטשינסקי אפּגעגעבען א מיטגעפיהל דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר.

אויך דער פּרעמיער פּריסטאר האט פערזענליך אויסגעדריקט מיטגעפיהל דעם פראנצויזישען אמבאסאדאר.

דאסזעלבע האט אויך געטון דער וויצע־אויסערן־מיניסטער בעק.

פּרעמיער פּריסטאר האט געשיקט א מיטגעפיהל דעפּעשע צום פראנצויזישען פּרעמיער טארדיע.

אלס צייכען פון טרויער זענען איינגעבויגען געווארען די פּעהנער אויפ'ן בנין פון מיניסטארען־ראט און אויפ'ן בנין פון אויסערן־מיניסטעריום.

פראנצויזיש יודענטום טרויערט

טרויער־רעדעס אין אלע שולען און בתי תפילות

פאריז. 7. (יט"א טעלעגראפיש) דאס גאנצע פראנצויזישע יודענטום איז שטארק געטראפען פון דער ערמארדונג פון פראנצויזישען פּרעזידענט. אין אלע שולען און אין בתי תפילות זענען אפּגעריכט געווארען גאטעס־דינסטען אויף וועלכע ס'זענען געהאלטען געווארען טרויער־רעדעס.

דער מערדער פון פּרעז. דומער־גארגולאוו־א האלב משוגענער אנטיסעמיטיש. ווייסגווארדייער

פאריז, 7. (יט"א טעלעגראפיש). די פראנצויזישע מאנארכיסטישע צייטונג „אקסיאן פראנסעז" רופט אן דעם מערדער פון פראנצויזישען פּרעזידענט — באלשעוויסטישער יודישער אגענט. די צייטונג שרייבט מיט קידוש לבנה־אותיות: „ווידער א קליענט פון טארעס'ן". דערמיט גיט די צייטונג א רמז אויף שווארצבארד'ן, וועלכער האט ערמארדעט פּעטלורא'ן, (שווארצבארד איז ווי בעוואוסט פערטיידיגט געווארען פון אדוו. טארעס.)

פון דער לעצטער בראשורע וואס דער מערדער האט ארויסגעגעבען אין דער רוסישער שפּראך איז צו זעהען אז מ'האט צו טון מיט אנ'אנטיסעמיטישען האלב־משוגענעם ווייס־גווארדיער. אין דער דאזיגער בראשורע רעדט ער אזוי וועגען יודען:

„כ'וויל נישט טון קיין עוולה די יודען, וואס וועלען מיטהעלפען צו דער נאציאנאלער אויפלעבונג פון רוסלאנד, כ'וויל זיי אפילו העלפען אויפבויען א יורישע היים אין א"י, זיי, די יודען הייסט עס, וועלען אבער נישט טארען פערנעהמען אין רוסלאנד קיין שום עפענטליכע אמטען, אפילו נישט קיין אמטען אויף דער פּאסט, און אויב ס'וועט על פי טעות אויסגעקליבען ווערען אלס פּרעזידענט פון רוסלאנד א קאמוניסט אדער א יוד, וועט די נאציאנאלע פויערים־פּארטיי און איך, אלס ארמעי־שעף דעם פּרעזידענט בעזייטיגען און אי דוועל פערנעהמען דעם אמט".

פאריז, 7. (ספ.) אויף א זיצונג פון מלוכה־לייט אין וועלכער ס'האבען אנטיילגענומען דער יוסטיץ־מיניסטער, טארדיע א. אנד. איז ווי די „האוואס"־אגענטור טיילט מיט, ארויסגעלאזט געווארען א קאמוניקאט אין וועלכען ס'ווערט געזאגט אז דער אטענטעטער אויפ'ן פּרעזידענט דומער, האט אין יאהר 1930 געהערט צו דער „פאן רוסלענדישער ארגאניזאציע", וועלכע איז א מין פיליע פון „קאמינטערן".

ווערקלערונג פון „קאמינטערן"

מאסקווע, 7. (ספ.) די עקזעקוטיווע פון „קאמינטערן" האט ארויסגעגעבען אנ'ערקלערונג אז אלע ידיעות וואס ווערען פערשפּרייט אז דער אטענטעטער זאל זיין א קאמוניסט, או זאל געהערען צו אנ'ארגאניזאציע, וואס שטעהט אונטער'ן „קאמינטערן" זענען ליגען. דער „קאמינטערן" ווייסט נישט פון אזא ארגאניזאציע, די עקזעקוטיווע פּראטעסטירט אויף ענערגישסטען אופן, וואס מ'וויל ארויפווארפען די שייכות מיט'ן אטענטאט אויף די קאמוניסטען, די קאמוניסטען זענען שטענדיג און אויך איצט געגען אינדיווידועלען טערא־

דער אטענטאט
אויפ'ן פּרעזידענט פון פראַנקרייך

דער טראַגיש־פערענדיגטער אַטענטאַט אויפ'ן פראַנצויזישען פּרעזידענט פאַל דומער בעדייט אַ ביי בלאַט אין דעם „שטרייט פון די סלאַווען צווישען זיך", ווי מאַנכע ווילען פערשטעהען און פאַרש טעלען דעם קאַמף צווישען דער רוסישער עמיגראַציע און די סאָוויעטען. די כוואַליעס פון דער גרויסער רוסישער רעוואָלוציע האָבען פאַנאַנדערגעטראַגען איבער אַלע עקען פון דער וועלט מיליאָנען רוסישע עמיגראַנטען, זיי האָבען מיטגעבראַכט מיט זיך גאַנצע אָפּגרונטען פון שנאה צו די, וועלכע האָבען איבערגענומען די מאַכט אין רוסלאַנד און האַלטען זיי אין אַ פעסטער האַנד, בישט טראַכטענדיג לחלוטין זי עמיצען אָפּצוטרעטען. פון צייט צו צייט האָט די דאָזיגע שנאה געפונען אַן אויסברוך, אַן אויסדרוק אין אַן אַטענטאַט אויף דער אָדער יענער פערזאָן. אָבער די אַטענטאַטען זענען אין אויסלאַנד שטענדיג אויסגעפיהרט געוואָרען אויף פאָרשטעהער פון די סאָוויעטען. אַזוי איז עס געווען מיט'ן אַטענטאַט אויף וואָראָווסקין אין דער שווייץ. אַזוי זענען געווען די אַטענטאַטען, וועלכע זענען דורכגעפיהרט געוואָרען אין פוילען דורך קאָווערדאַן און וואָיצעכאָווסקין, אַזוי איז עס געווען מיט די מאָרדטאַטען, וואָס זענען עטליכע מאָל פאָרגעקומען אין פראַנקרייך, דאָס זענען אַלץ געווען, אַזוי צו זאָגען, געגענזייטיגע חשבונות, ווייל הגם אין דעם קאַמף פון דער עמיגראַציע געגען די סאָוויעטען אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען באָדען זענען פעראינטערעסירט אַלע קאַפּיטאַליסטישע לענדער, האָבען דערין דעם ערשטען און גרעסטען אינטערעס די, וועלכע די רעוואָלוציע האָט פון די ערשטע געמאַכט פאַר די לעצטע וועלכע זענען פון געוו. אָפיצירען און אַדוואָקאַטען פערוואַנדעלט געוואָרען אין שאָפערען און קעלנער.

דער אַטענטאַט אויפ'ן פראַנצויזישען פּרעזידענט איז אַ נייעס אין דער הינזיכט, וואָס צום ערשטען מאָל ווערט דורך דער עמיגראַציע געמאַכט אַ מאָרד־אָנפאַל נישט אויף קיין פאָרשטעהער פון די געהאַסטע באָלשעוויקעס, נאָר אויף דעם העכסטען פאָרשטעהער פון אַן אַנדער מלוכה, וועלענדיג אין דדאָזיגען שאָס אַריינלעגען דעם גאַנצען האַס און די פערביטערונג, וואָס האָט זיך אין דער עמיגראַציע אָנגעקליבען פאַר די יאָהרען פון ענטוישטע האָפנונגען און האָפנונגסלאָזיגקייט.

ווען עס איז אָנגעקומען די ידיעה וועגען אַטענטאַט אין פּאַריז, איז די ערשטע בעוועגונג געווען דער געדאַנק צי האָט מען נישט דאָ צו טון מיט אַ גייסטיג קראַנקען, דאָס וואָלט צום לייכטסטען און צום בעסטען ערקלערט דאָס פערברעכען. די דאָזיגע השערה איז אָבער דערווייל נישט בעשטעטיגט, פערקעהרט, דער אַטענטעטער האָט ערקלערט, אַז זיין טאַט איז ער בעגאַנגען אויס נקמה דערפאַר, ווייל פראַנקרייך האָט נישט אונטערגענומען קיין אינטערווענץ געגען די באָלשעוויקעס. דאָס פיהרט אַרויף דעם ענין אויף פּאָליטישע רעלסען און מאַכט איהם נאַטירליך, פיל פערוויקעלטער און קאָמפּליצירטער.

דער פאָרוואורף אַליין איז אייגענטליך אַ פאַלשער, בעשולדיגען פראַנקרייך אין נישט אינטערווענירען געגען די סאָוויעטען הייסט אַרויפוואַרפען אויף די פיהרער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק אַן אומזיסטען בלבול, פראַנקרייך איז געווען דאָס לאַנד, וואָס איז געשטאַנען אָן דער שפּיץ פון אַלע אַנטי־באָלשעוויסטישע בעוועגונגען, פון די בעוואַפענטע אינטערווענצען, קיין פראַנקרייך ציהען זיך די פעדים פון די פערשוועהרונגען, וועלכע זענען געפלאַנט געוואָרען געגען די סאָוויעטען פאַר דער גאַנצער צייט פון זייער עקזיסטענץ, אַזוי שטעלען פאַר די זאַך די באָלשעוויקעס. פראַנקרייך פיגורירט אין אַלע כמעט פּראָצעסען, וועלכע זענען אין רוסלאַנד פאָרגעקומען געגען קאָנטר־רעוואָלוציאָנערען־ אין דעם גרויסען פּראָצעס פון דער אינדוסטריעלער פּאַרטיי, פון פּראָפ. ראַמזין, און אַנדערע זענען אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק געזעסען אייגענטליך נישט די אַרעסטירטע, נאָר פּואַנקאַרע און די אַנדערע פיהרער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק. דער מאָטיוו אַלזאָ, פון דעם פערברעכער איז נישט קיין בעגריגדעטער, פאָדערען פון פראַנקרייך, אַז זי זאָל איצט אונטערנעהמען אַן אָפענע אינטערווענץ געגען די סאָוויעטען, דאָס וואָלט בעדייט פערלאַנגען צופיל.

פון דער אַנדערער זייט, ווייסט מען, אַז פראַנקרייך איז געווען דאָס לאַנד, וואָס האָט צום בעסטען אויפגענומען די גרויסע שטראָמען פון דער רוסישער עמיגראַציע נאָך דער רעוואָלוציע. דאָ האָבען זיי געפונען גאַסטפריינדליך דאָס רעכט פון אַזיל, דאָ האָבען זיך הונדערטער טויזענדער עמיגראַנטען איינגעאָרדענט און געקריגען די מעגליכקייט אָנצוהויבען אַ נייע לעבען. פון דעם שטאַנדפונקט וואָלט די רוסישע עמיגראַציע געדאַרפט פיהלען די גרעסטע דאַנקבאַרקייט צו דער רעפּובליק, וועלכע האָט זיי אויפגענומען און געגעבען שוץ. און טאַקע פון דעם שטאַנדפונקט איז דער אַטענטאַט פון רוסישען עמיגראַנט מסוגל צו ברענגען דעם גרעסטען שאָדען, די יעניגע, וועלכע האָבען אין פראַנקרייך, געפונען וואוינאָרט אַרבייטסמעגליכקייטען און שוץ.

דער אַטענטאַט אין פּאַריז קאָן נישט ברענגען קיין פּאָליטישע פאָלגען, ער איז נישט אימשטאַנד צו פערערגערען די בעציהונגען צווישען די סאָוויעטען און פראַנקרייך. און צו דערפיהרען צו אַ קאָנפליקט צווישען די ביידע לענדער, ער איז אַן אויסדרוק פון דעם פּסיכאָז, אין וועלכען עס לעבען געוויסע קרייזען פון דער רוסישער עמיגראַציע, וואָס פיהלען, אַז זייערע האָפנונגען גייט אַ בעוואָפענטער אינטער

פאַל דומער, דער דערמאָרדעטער פּרעזידענט
ער האָט אין קריג פערלוירען 4 זיהן

דער דערמאָרדעטער פּרעזידענט פון פראַנקרייך פאָל דומער איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט גראַד מיט אַ יאָהר צוריק, דעם 13־טען מאַי 1931. געוועהלט איז ער געוואָרען ביים צווייטען וואַהל טור פון דער נאַציאָנאַל־פערזאַמלונג אין ווערסאַל, זיין געגנער איז אין דעם טור געווען דער סענאַטאָר מאַרא. אין ערשטען טור, ווי די לעזער געדענקען מסתם, איז אַלס קאַנדידאַט אויפ'ן פּאָסטען פון פּרעזידענט אַרויסגעטרעטען דער נישט־לאַנג פערשטאָרבענער אַריסטיד בריאַן, וועלכער איז אָבער דורכגעפאַלען און האָט אין פערדרוס זיך אָפּגעזאָגט אַרויסצושטעלען זיין קאַנדידאַטור ביים צווייטען טור.

פאָל דומער איז איצט אַלט געווען 75 יאָהר. זיין קאַריערע האָט ער אָנגעהויבען אַלס לעהרער פון מיטעל־שולען און פּובליציסט. נאָך זייענדיג גאַנץ יונג, האָט ער זיך אָנגעהויבען צו פערנעמען מיט פּאָליטיק און אין יאָהר 1888 איז ער געוועהלט געוואָרען אין פּאַרלאַמענט פון דעפּאַרטאַמענט ען. זיין לאַנגע פּאָליטישע קאַריערע איז געקרוינט געוואָרען דערמיט, וואָס ער איז געוועהלט געוואָרען אין יאָהר 1912 אין סענאַט און שפּעטער איז ער אויך געוואָרען פּרעזידענט פון סענאַט. אין יאָהר 1895 איז ער אַריינגענומען געוואָרען אין קאַבינעט פון בורזשוא, וואו ער האָט בעקליידעט דעם אַמט פון פינאַנץ־מיניסטער.

אַ לענגערע צייט איז דומער געווען גובערנאַטאָר פון דער פראַנצויזישער קאָלאָניע אינדאָכינע, וואו ער האָט ענטוויקעלט אַן ענערגישע טעטיגקייט אַלס אַדמיניסטראַטאָר. אין יאָהר 1900 האָט דומער קאַנדידירט אויפ'ן פּאָסטען פון פּרעזידענט נאָכ'ן טויט פון פּרעזידענט עמיל לובע. אָבער דעמאָלט איז אַלס פּרעזידענט געוועהלט געוואָרען פאַליער.

אין דער צייט פון קריג האָט דומער קיין בעדייטענדע אַמטען נישט פערנומען, עס איז איהם אָבער אויסגעקומען איבערצולעבען די טראַגישסטע מאָמענטען אין מענשליכען לעבען: ער האָט אויף די פראָנטען פערלוירען זיינע 4 זיהן.

נאָכ'ן קריג איז דומער געווען מיניסטער אין בריאַנס זיבעטען קאַבינעט און אַלס אַזעלכער האָט ער רעפּרעזענטירט פראַנקרייך אויף דער פּאַריזער קאָנפערענץ וועגען די קריגס־ענטשעדיגונגען און דאַן איז ער ווידער געווען פינאַנץ־מיניסטער אין דער צייט פון קאַטאַסטראָפאַלען פאַלען פון פראַנק.

אין די יאָהרען 1927 און 1930 איז דומער צוויי מאָל געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט פון פראַנצויזישען סענאַט.

דער אַטענטאַט צוליב דומער'ן איז נישט דער ערשטער אַטענטאַט אויף אַ פראַנצויזישען פּרעזידענט. אין יאָהר 1894 איז אומגעקומען פון דער האַנד פון אַנאַרכיסט קאַזעריאַ דער דעמאָלטיגער פּרעזידענט סאַדי קאַרנאָ (אין לעצטען פרייטאַג־נומער פון „נייעס פאָלקסבלאַט" האָבען מיר גראַד געבראַכט אַן אַרטיקעל וועגען די פראַנצויזישע אַנאַרכיסטען ראַוואַשאָל, וואַיאַן און אַנרי, וואו עס ווערט אויך דערצעהלט וועגען אַטענטאַט פון קאַזעריאַ'ן אויפ'ן פּרעזידענט קאַרנאָ, די רעד.)

איצט זענען מיר נאָר נישט גרייט
אָבער אין דריי יאָהר אַרום וועלען מיר בילדען אַ ריזיגע קראַפט
אַנגעזעהענער קאָמוניסט וועגען די פּערספּעקטיווען פון קריג

דער אָרגאַן פון די מענשעוויקעס „סאָציאַליסטישעסקי וויעסטניק", וואָס ערשיינט אין בערלין, ברענגט אַן אינטערעסאַנטען געשפּרעך פון זיין מיטאַרבייטער מיט אַן אָנגעזעהענעם קאָמוניסט וועגען די פּערספּעקטיווען פון אַ סאָוויעטיש־יאַפּאַנישען קריג. דער קאָמוניסט האָט ערקלערט:

מיר געפינען זיך ערב אויסערגעוועהנליך וויכטיגע געשעהענישען. קיין קריג וועלען מיר אויף זיכער נישט אויסמיידען און נישט בלויז אויפ'ן ווייטען מזרח, נאָר אויך אויף דער מערב־גרעניץ. עס זענען פאַראַן נישט ווייניג כוחות, וועלכע זוכען אַ געלעגענהייט אונז צו דערשטיקען. ס'איז אַ דומהייט, ווען מ'זאָגט, אַז מיר אַליין ווילען קריג. צום קריג אויפ'ן ווייטען מזרח זענען מיר גאָרנישט גרייט. גאַנץ אַנדערש וועט עס זיין אין אַ דריי יאָהר אַרום, ווען עס וועלען פערטיג זיין אונזערע ווערק אויפ'ן אוראַל און די צווייטע ליניע פון דער סיבירער אייזענבאַהן. דעמאָלט וועלען מיר אויפ'ן אוראַל האָבען קוילען און מעטאַל, דערנעהרונגס־צענטערען און סטראַטעגישע ליניעס. נאָר מסתם טאַקע אָט די פּערספּעקטיווען צווינגען עס יאַפּאַן זיך צוצואיילען מיט ערקלערען דעם קריג. די אימפּעריאַליסטען האַלטען: אָדער איצט, אָדער קיינמאָל נישט. מיר ווייסען אויסגעצייכענט, אַז פעדים ציהען זיך שוין פון יאַפּאַן צו פּוילען און צו רומעניען.

איך מיין אָבער, האָט ווייטער געזאָגט דער דערמאָנטער קאָמוניסט, אַז אויך איצט האָט דער יאַפּאַנישער שטאַב געמאַכט אַ טעות: איינאַיינעם מיט כינע שטעלען מיר פאָר מיט זיך אַ ריזיגע קראַפט. מיר וועלען אויך נישט זיין פעראייניזאַמט אין קאַמף געגען יאַפּאַן. עס זענען פאַראַן אַזעלכע, וואָס האָבען אין ווייטען מזרח זעהר וויכטיגע אינטערעסען.

פיל פערשטעהען נישט, אַז דער עצם פון דער גענעראַל־ליניע, וועלכע די סאָוויעטען פיהרען דורך, בעשטעהט אין שאַפען אַ פעסטען און שטאַרקען פערבאַנד פון די סאָוויעטען. פאַר דער נאָהענטסטער צייט איז דאָס אונזער וויכטיגסטע אויפגאַבע. עס זענען פאַיהאַן אַזעלכע וואָס מיינען, אַז ביי אונז הערשט אַ מין נאַציאָנאַל־פאַשיזם. ריכטיגער געזאָגט איז ביי אונז אַ נאַציאָנאַל־קאָמוניזם. מיר האַלטען, אַז אַלע פּראָבלעמען פון דער אַרבייטער־און סאָציאַליסטישער בעוועגונג דאַרפען איצט זיין אונטערגעאָרדענט דעם פּראָבלעם פון פערפעסטיגען דעם פערבאַנד פון די סאָוויעטען־רעפּובליקעס. נאָר דורך ס.ס.ס.ר. וועלען מיר בויען דעם סאָציאַליזם. יאָ, דער גרעסטער טייל קאָמוניסטען זענען פּאַטריאָטען. מיר טרוימען וועגען אַ שטאַרקען רוסלאַנד, וואָס זאָל זיין פעהיג צו פערטיידיגען זיך. און אויב מיר וועלען די דאָזיגע פּאָזיציע אָפּגעבען, וועט די פראַגע פון בויען דעם סאָציאַליזם אָפּגערוקט ווערען אויף גאַנצע דורות. יאָ, דער גרעסטער טייל קאָמוניסטען זענען פּאַטריאָטען. מיר טרוימען וועגען אַ שטאַרקען רוסלאַנד, וואָס זאָל זיין פעהיג צום קריג. און דערמיט פערראַטען מיר נישט אונזער אינטערנאַציאָנאַליזם.

ווייל אַ שטאַרקער סאָוויעטען פערבאַנד וועט זיכערען דעם נצחון אויך פאַר'ן אינטערנאַציאָנאַלען פּראָלעטאַריאַט.

איצט האָבען מיר מורא פאַר'ן קריג און פאַר דער אינטערווענץ. אָבער אין לאַנד גופא איז אונזער מאַכט שטאַרק. מיר שטעלען זיך פאָר קיין שום זאַך נישט אָפּ און ווען עס ווערט שלעכט, טרעטען מיר אָפּ אויף אַ געוויסע צייט. מיר האָבען זיך דאָס אויסגעלערנט אין דער צייט פון בירגערקריג. די פראַגע בעשטעהט אין דעם, צי דער אַרבייטערקלאַס וועט אויסהאַלטען, צי ער וועט אויסהאַלטען פיזיש.

יודען, וואָס לעבען אונטער דער ערד
צווישען די יודישע אונטער ערד־איינוואוינער אין טריפּאָליטאַניען.

אײנע פון די זעלטענסטע ערשיינונגען פון יודישען גלות זענען די ווייניגע יודישע געמיינדעס פון דזשעבעל גאַריאַן און טריפּאָליטאַניען. אין אָט דער ווייסטער געגענד לעבען איינציגע הונדערט יודישע פאַמיליעס — אַ גאַנץ יאָהר אונטער דער ערד — אין גרויסע נאָרעס, וואָס זענען טיף איינגעקריצט אין די ריזיגע בערג־פעלזען.

דזשעבעל גאַריאַן, ליגט צווישען אַ לאַנגע קייט פון בערג, צו וועלכע דער צוטריט ביז גאָר נישט לאַנג איז געווען כמעט אומעגליך פאַר אַן אייראָפּעער, פון דער שטאָט טריפּאָלי ביז צו דעם גאַריאַן געביט האָט די רייזע געדויערט — פאַר דער איטאַליענישער אָקופּאַציע — כמעט דריי טעג און האָט פאָרגעשטעלט מיט זיך גרויסע שוועריגקייטען, כדי צוצוקומען צום דזשעבעל גאַריאַן האָט מען געמוזט דורכקומען גרויסע, זאַמדיגע מדבר־שטחים און מען איז געווען אויסגעשטעלט אויף פערשידענע געפאַהרען.

נאָר איינציגע דרייסטע רייזענדער און וויסענשאַפטלער, — און צווישען זיי דער יודישער פּראָפעסאָר נחמן סלושץ, האָט פאַר דער מלחמה, נאָך גרויסע בעמיהונגען בעזוכט דעם דזשעבעל גאַריאַן געביט כדי צו בעקענען זיך מיט'ן גאַנצען מערקווירדיגען און פרימיטיווען לעבען פון זיינע איינוואוינער.

(קאָרעספּאָנדענץ צום „נייעס פאָלקסבלאַט")

וואָס אָבער עס האָט נאָך מיט צוואַנציג יאָהר צוריק און אַפילו שפּעטער פאָרגעשטעלט מיט זיך אַ דרייסטע אונטערנעהמונג, האָט זיך געענדערט נאָך דער איטאַליענישער אָקופּאַציע. ווען די איטאַליענער האָבען צוליב סטראַטעגישע און ציווילע גרונדען אויסגעבויט פּראַכטפולע וועגען — אויפ'ן שטייגער פון די אַלטע רוימער — און מיט שטרענגע מיטלען געענצליך בעקעמפט דעם באַנדיטיזם פון די וואַנדערענדע בעדואינישע שבטים.

די רייזע, וועלכע מען האָט געמוזט פריהער דורכקומען אויף קעמלען, ווי אין די ביבלישע צייטען, און וועלכע האָט געדויערט איבער צוויי טעג, ווערט יעצט געמאַכט אין בעקוועמע אויטאָמאָבילען אויף אויסגעצייכענטע שאָסעען, און דויערט נישט קיין גאַנצע זעקס שטונדען.

מערקווירדיג שעהן איז דער וועג. וואָס פיהרט דורך די דזשעבעל־בערג. מען פאָהרט דורך פּראַכטפולע עקזאָטישע לאַנדשאַפטען, דורך וועגען, וועלכע זענען מיט אומגעוועהנליכער מיה אויסגעהאַקט געוואָרען אויף די קרומיגע באַרג־הייכקייטען.

נאָך אַ לענגערער רייזע דורך די פעלזיגע געביטען, וואו אַלעס דערמאָנט בילדער פון ביבלישע צייטען, דערגרייכען מיר ענדליך די געגענט גאַריאַן, וואו עס געפינען זיך די יודישע הייהלען־איינוואוינער. נאָר אַ זעהר געשיקט אויג קען בעמערקען צווישען די פייגען־ביימער און די חורבות פון אַלטען ברונעם די לעכער, וועלכע פיהרען צו די אונטערערדישע וואוינונגען פון די גאַריאַן־יודען, אַ פופצעהן מעטער טיף פון „איינגאַנג" — אונטער דער ערד — געפינט זיך אַ ברייטער הוילער שטח — „אַ הויף" — וועלכען פיהרט צו די איינצעלנע דירות פון די יודישע גאַריאַן פאַמיליעס.

איך האָב בעזוכט בשעת מיין רייזע אין דזשעבעל גאַריאַן געביט, מעהרערע יודישע אונטערערדישע וואוינונגען און געפּרובט ערפאַהרען איבער זייער לעבען און דענקען.

זעהר פרימיטיוו זענען „אויסגעשטאַט" די וואוינונגען אויסער איינציגע בויטהענדיגסטע מכשירים גע פינט מען נישט קיין אַנדערע זאַכען; און דאָס גאַנצע מעבעל בעשטעהט פון אַ הויפען וואָל, בעדעקט מיט אַ ווייסען טוך אָדער אַנדער געצייג און דינט פאַר אַ „שלאָף־צימער", מאַנכע „וואוינונגען", וואָס געהערען צו רייכערע בעלי־מלאכות, צו די „גבירים" זענען שוין בעסער אויסגעשטאַטעט, מען געפינט שוין טעפּיכער, מעבעל־שטיק און זיי מאַכען נישט אַזאַ עלענדען איינדרוק, ווי די הוילע, נאַקעטע און פינסטערע נאָרעס, וואו עס וואוינען די אָרימערע.

צווישען די פוילע, פאַנאַטישע אַראַבער און בעדואין־שבטים זענען די יודען אין דזשעבעל־גאַריאַן דער איינציגער אַקטיווער עלעמענט — זיי פערנעהמען זיך הויפּטזעכליך מיט האַנדווערקערייט, מיט גאָלדשמידעריי, מיט שפּינען טעפּיכער, וועלכע זיי טוישען אויס אָדער פערקויפען די אַראַבער פון די שבטים־דיגע דערפער און זידלונגען, ביז אַהער איז דער אויסטויש־האַנדעל און בכלל די בעציהונגען מיט די אַראַבער נישט אַנגעקומען לייכט, די יודען פון דזשעבעל גאַריאַן ;פיל צרות האָבען זיי געמוזט אויסשטעהען פון פאַנאַטיזם און יודען־האַס און נישט איין יוד איז געפאַלען אַ קרבן פון בעדואינישע רויבער, צוליב דעם האָבען אויך פיל יודען פערלאָזט די געגענט און ווי נאָר עס איז מעגליך געווען, זיך איבערגעזידעלט קיין טריפּאָלי, קיין האָמס, טוניס און אין אַנדערע גרעסערע צענטערען.

יעדער פערזוך פון די אַראַבער צו צושטערען די יודישע בית־עולם'ס, אָדער געבעט־הייזער און בכלל צו בעלעסטיגען די יודען ווערט שטרענג בע

(ווייטער זעה 9־טע זייט).

ווענן געגען די סאָוויעטען ווערען וואָס ווייטער אַלץ מיניגמאַלער, ווענענס האָפנונגען צוריק צו ווערען די באַלעבאַטים אין רוסלאַנד ווערען גלייך נול. דאָס איז דער זשעסט פון פערצווייפלונג, וואָס הייסט שלאָגען מיט דער צוקאַליטשעטער האַנד אין וואַנד אַריין; דאָס איז אַ געשריי פון שוואַכקייט, אויסזיכטסלאָזיגקייט און האָפנונגסלאָזיגקייט, וואָס קאָן שאַדען ברענגען בלויז דער עמיגראַציע גופא און נישט זייער פערהאַסטען שונא.

פ. פ. ק.

אַ האָלענדישער ייד האָט געוואָלט פּערקויפען דער רוסישער צאַרין אננא אַ טעריטאָריע אין אַמעריקע

אין צאַרישען הויף האָט מען וועגען דעם ערנסט פערהאַנדעלט. — די געשיכטע איז ערשט איצט בעקאַנט געוואָרען פון די פערעפענטליכטע אַרכיוועז

די געשיכטע, וואָס ווערט דאָ דערציילט קלינגט ווי אַ מעשה פון טויזענד און איין נאַכט, דאָך איז זי נישט אויסגעטראַכט. דער פאַקט איז פערשריבען אין אַרכיוו פון אַמאָליגען צאַרישען סענאַט און די אַקטען זענען אָפּגעדרוקט געוואָרען אין זעהר אַ זעלטענער רוסישער אויסגאַבע.

אין יאָהר 1736 האָט אַ האָלענדישער ייד מיטן נאָמען שמעון אברהם אַריינגעשיקט, אויף פראַנצויזיש געשריבען, אַ בקשה צום צאַרישען סענאַט, אין וועלכער ער שלאָגט פאר דער רוסישער מלוכה צו קויפען אַ טעריטאָריע, וואָס געפינט זיך אין דער היינטיגער באָליוויע מיט'ן צוועק צו גרינדען דאָרטען אַ האַנדעלס־פונקט פאַר רוסלאַנד און עקספּלואַטירען די רייכקייטען פון לאַנד.

ווער איז געווען דער דאָזיגער טשיקאַווער מעקלער?

שמעון אברהם איז געווען אַ נידערלענדישער מלוכה־אַגענט, אין יאָהר 1719 האָט איהם זיין רעגירונג געשיקט קיין אַמעריקע, כדי ער זאָל אונטערזוכען די מינעראַלען און זעהן אויב מען קאָן זיי עקספּלואַטירען.

די רייזע האָט איהם גענומען גאַנצע פירצעהן וואָכען. ער האָט „אונטערזוכט די מינעראַלען", געקומען צוריק אַהיים, קיין אַמסטערדאַם.

אין יאָהר 1722 האָט איהם זיין רעגירונג געשיקט אַ צווייט מאָל. אויף זיין צווייטער רייזע האָט ער „געפונען" אַ טעריטאָריע, וואָס ליגט נעבען אַן אינזעל האַבאַהאַ (!), אַן ערך 400 מייל אין דער לענג. די דאָזיגע טעריטאָריע האָט, לויט זיין בעשרייבונג, אַ סך וואַלד און נאַטירליכע רייכקייטען.

אין דעם לאַנד האָט געהערשט אַ פּרינץ מיטן נאָמען יופּיטער טאַראַוואַראַ און איהם זענען געהאָרכזאַם געווען אַ רייה קלענערע שררות, וואָס האָבען געהערשט אַרום דער טעריטאָריע.

קיין שום אייראָפּעאישע מאַכט האָט נאָך דאָרטען קיין פוס נישט אַוועקגעשטעלט און ער, שמעון אברהם, בעריהמט זיך, אַז ער איז דער ערשטער „אייראָפּעאישער", וואָס האָט בעזוכט דאָס דאָזיגע אויסטערלישע לאַנד.

נישט ווייט פון יענעם לאַנד, אויף די רעכטע ברעגען פון טייך אָרינאָקאָ האָט זיך בעזעצט אַ קליינע גרופּע פון שפּאַניער און אויף די לינקע ברעגען — האָלענדער, וואו זיי האָבען אַפילו אויסגעבויט אַן אייגענע קאָלאָניע.

די נייע טעריטאָריע, וואָס שמעון אברהם האָט ענטדעקט, ציהט זיך ביז פּערו.

אַזוי ווי די אייראָפּייער קענען נאָך נישט דאָס לאַנד, דעריבער האָט ער בעשלאָסען דאָס לאַנד פערקויפען דער רוסישער צאַריצע אַננא יאַ־האַנאָוונאַ.

פאַרוואָס וויל ער דאָס טון?

קודם־כל אויף צולהכעיס די שפּאַניער, וועלכע ער האָט פיינט, ווי עס צו זעהן פון זיינע מעמאָראַנדומס. עס איז אויך פערשטענדליך. האָלאַנד איז קוים פטור געוואָרען פון שפּאַנישען יאָך. אָבער מען דאַרף נישט נעהמען אַזוי ערנסט דעם אַמסטערדאַמער מעקלערס „אַנטי־שפּאַניזם".

כדי צו זיין זיכער, אַז דער פּירשט יופּיטער

פון ד"ר י. שאצקי

וועט גאָרנישט נישט האָבען דאַגעגען, האָט ער איהם בעזוכט.

דער פּירשט האָט איהם אויפגענומען זעהר פריינדליך און ער האָט ביי איהם פערבראַכט דריי וואָכען צייט און האָט זיך פון איהם דערוואוסט, אַז, אַדרבא ואדרבא, זאָלען זיך אייראָפּייער דאָרטען בעזעצען און מען וועט מאַכען געשעפטען.

האָט שמעון אברהם געוואָלט אויספּרובירען אויב מען קאָן מיט די „ווילדע" מאַכען געשעפטען.

ער האָט מיטגענומען מיט זיך קיין אייראָפּע אַ געוויסען אייזיק האַמעלבורך, וואָס זיינע עלטערען זענען פון אַמסטערדאַם, אָבער ער אַליין איז אַ געבוירענער אין אַמעריקע.

דורך דעם האַמעלבורך האָט שמעון אברהם געשיקט אַ שיף מיט סחורות, וועלכע ער האָט אַסעקורירט אין אַמסטערדאַם.

די שיף מיט די סחורות איז אָנגעקומען בשלום צום פּרינץ יופּיטער און דעם פּרינצעס זוהן האָט נאָכאַמאָל אויפגענומען די פראַגע פון בעזעצען זיך פון אייראָפּייער אויף יענער ווילדער טעריטאָריע.

וועגען דעם לעבען פון דאָרטיגע שבטים — שרייבט שמעון אברהם אַזוי:

זיי געהען אַלע נאַקעט. אַפילו דער פּרינץ. שפּייזען זיך מיט פיש און חיות. פון ערד־אַרבייט ווייסען זיי נישט. קיין וואוינונגען בויען זיי נישט.

די רייזע פון אַמסטערדאַם נעהמט 14 וואָכען. — אָבער פון אַרכאַנגעלסק, בעת דער וועטער איז גוט — דאַר'ף נעהמען נאָר זעקס וואָכען.

און אַזוי ווי פון פּעטערבורג קיין אַרכאַנגעלסק קאָן מען לייכט צופאָהרען — דעריבער האַלט דער ייד, אַז רוסלאַנד דאַרף זיין פּראַאינטערעסירט און קויפען די דאָזיגע טעריטאָריע.

פאַר דעם צוועק איז שמעון אברהם געקומען אין יאָהר 1736 קיין פּעטערבורג, זיך געזעהען מיט די הויפּט דעה־זאָגער פון מלוכה־סענאַט און האָט פאַר זיי צוזאַמענגעשטעלט אַן אויספיהרליכען פּלאַן פון אַן עקספּעדיציע קיין אַמעריקע.

לויט זיין פּלאַן דאַרף רוסלאַנד אַרויסשיקען אַהין אַ שיף מיט אַביסעל בעלי־מלאכות, ווי שטיינהאַקער, שוסטערס און שמידען.

אַזוי ווי דאָרטען זענען קיין קנעכט נישטאָ און עס וועט זיין אַ סך אַרבייט — דעריבער איז זיין עצה מיטצונעהמען מיט זיך אַ פופציג קרימינעלע פערברעכער (קאַטאָרזשניקעס), וואָס וועלען פערבייטען פערד, וואָס זענען דאָרטען נישט בנמצא.

די פערברעכער דאַרף מען צוזאָגען אַ „בעלוינונג", אַז מען וועט זיי אין אַ פּאָר יאָהר שפּעטער געבען פרייהייט און לאָזען זיך דאָרטען בעזעצען.

אַזוי האָבען אויך געטון די האָלענדער, — ווי עס פערזיכערט דעם סענאַט דער האָלענדישער מעקלער.

פערשטעהט זיך, אַז ער גיט זיי אויך עצות, אַז מען דאַרף מיטנעהמען אַביסעל האַרמאַטען און אַנדערע „פרידליכע" כלים, כדי צו קאָנען בערוהיגען אין „ערגסטען פאַל" די געמיטער פון די ווילדע.

אָבער מעהר ווי צוואַנציג סאָלדאַטען דאַרף מען נישט. מיט אַזאַ „אַרמיי" קאָן מען זיך זעהר לייכט דאָרטען בעפעסטיגען.

שפּייז דאַרף מען מיטנעהמען אויף אַ יאָהר.

שמעון אברהם שלאָגט פאַר פאַר אַ וועגווייזער זיין שותף אין האַנדעל, דעם דערמאָהנטען אייזיק האַמעלבורך.

אַזוי ווי קיינער האָט איהם אין רוסלאַנד נישט געקענט, האָט שמעון אברהם אָנגעגעבען אַ גאַנצע רייה בעקאַנטע, סוחרים אין דייטשלאַנד, שוועדען, האָלאַנד, האַמבורג און אַפילו אין אַמעריקע (קאָרעספּאָנדענטען רופט ער זיי אָן).

ווענדענדיג זיך דירעקט צו דער קייזערין און צום מלוכה־סענאַט, פערענדיגט שמואל אברהם זיין אויספיהרליכען מעמאָראַנדום מיט די פאָלגענדע כאַראַקטעריסטישע שורות:

„אַזוי ווי איך געפין זיך אין אַזאַ לאַגע, אַז אָהן אַ בעשטימונג קאָן איך זיך לאַנג נישט אויפהאַלטען, דעריבער בעט איך, וואָס שנעלער צו בעשטימען וועגען דעם ענין און דערווייל זאָל מען מיר אַרויסגעבען אויף שפּייז".

ווי אַזוי קומט דער דאָזיגער אַוואַנטוריסטישער ייד קיין רוסלאַנד?

אין אַ קורצער בקשה, דאַטירט פון 29 יולי 1736, דערציילט שמעון אברהם, אַז אַ געוויסע צייט איז ער געווען האַנדעלס־קאָמיסאַר פון דעם שוועדישען קעניג. דעמאָלט האָט ער זיך בעקענט מיט'ן גראַף גאָלאָווין און האָט אָנגעהויבען מיט איהם אונטערהאַנדלען.

צוליב פערשידענע טעמים האָט ער זיין אַמט אין שוועדען געמוזט אויפגעבען און אַ שוועדישער באַראָן מיט'ן נאָמען בראַקעל האָט איהם רעקאָמענדירט צו דער רוסישער צאַריצע. ער איז פאַר דעם צוועק געקומען קיין פּעטערבורג און האָט דערלאַנגט די דאָזיגע מערקווירדיגע בקשה צום הויף.

עס איז זעהר אינטערעסאַנט צו בעמערקען, אַז בנוגע זיין בעלוינונג פאַר דער „פערקויפטער טעריטאָריע" שוויגט ער אינגאַנצען.

די קאָפּ־קעפּ פון רוסישען סענאַט האָבען אָנגעהויבען צו בעהאַנדלען גאַר ערנסט דעם פאָרשלאַג פון דעם האָלענדישען ייד.

ראשית כל האָבען די מיטגלידער פון סענאַט — ווי פירסט טרובעצקאָי, באַראָן שאַפּיראָוו (אַ משומד, ער האָט געהייסען שאַפּיר), גאָרישקין, יוסופּאָוו און אַנדערע, אַריינגעשיקט אַ „מיינונג" (מנינקע) צום קאַבינעט פון דער קייזערין, דאָס מיינט צו איהר פּערזענליך.

זיי שרייבען, אַז וועגען דעם פאָרשלאַג פון דעם „זשיד שמעון אברהם" קאָנען זיי אין זייער „מיינונג" קיין „מיינונג נישט אַרויסטראָגען".

נאָר זיי שלאָגען איהר פאָר זיך צונויפצוזען מיט איהם פּערזענליך.

אָבער דער קאַבינעט פון דער קייזערין האָט אויך נישט געוואוסט, וואָס טוט מען מיט'ן האָלענדישען יודען און מיט זיינע פאָרשלאָגען.

די „פּערספּעקטיוו" האָט זיך געצויגען אַ לאַנגע צייט — לויט דעם אַלט־בעקאַנטען רוסישען נוסח.

וואָס האָט געטון דער ייד, איז נישט בעקאַנט. האָט ער בעקומען כאָטש אויף חיונה?

וועגען דעם שווייגען די קוואַלען.

עס איז אויך נישט בעקאַנט, וואָס איז געווען דער ענדגילטיגער ענטפער פון דער רוסישער רעגירונג. די שפּורען פון דער מערקווירדיגער געשיכטע פערשווינדען אין אָנפאַנג פון 1737 און מ'ווייסט נישט דעם סוף פון דער אַוואַנטורע.

אַז זי האָט זיך געענדיגט מיט אַ דורכפאַל — דאָס איז פערשטענדליך.

רוסלאַנד איז קיין באָליוויע און פּערו נישט פערקראָכען, אָבער, אַז אַ האָלענדישער ייד האָט געקאָנט פערקריכען אין 1736 קיין פּעטערבורג און פּערדרעהען הויכע בעאַמטע אַ קאָפּ מיט אַ פאַנטאַסטישער עקספּעדיציע צו דעם טייך אָרינאָקאָ און מיט אַ פּלאַן צו עפענען דאָרטען אַ רוסישען האַנדעלס־פונקט, — דאָס איז אַ מעשה, וואָס אַפילו אין דער יודישער געשיכטע, וועלכע איז אַזוי רייך אין אַוואַנטוריסטען — איז זי גאָר אַן אויסטערלישע.

—=):o:(=—

היינט און פאָלגענדע טעג!
אַ רעוואָלוציאָנס-פילם, וואָס ענטפּלעקט די הינטערקוליסען-אַרבייט פון שפּיאָנאַזש און קאָנטר-שפּיאָנאַזש פון די קעמפענדע אַרמעען אין דער צייט פון דער וועלט-מלחמה א. ג.

פרוי און שפּיאָן

רעזשי פון אויסגעצייכנטען
GUSTAW UCICKI
אין די הויפּטראָלען:
BRYGIDA HELM
WILLY FRITSCH

אויסערן פּראָגראַם: פּאַראַמאָונט-ביילאַגע און אַקטועליטעטען פון לאַנד.

פּאָפּולערע פּרייזן. הנחה-בילעטן גילטיג. אָנהויב אין געזעו. טעג 4.30 נאָכמיטאָג. שבת, זונטאָג און יום-טוב 1 בייטאָג.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2 און פון 5—9 אָוונד.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

ר. אייזראַעל

דאָס בופעט־מיידעל

א סענסאַציאָנעל־עראָטישער ראָמאַן פון דער לאָנדאָנער ווירקליכקייט

(12

די פרוי פּיערמאַן איז צוגעגאַנגען צו איהר מאַמעשער, זי בעגלעט און געקושט.

— ווייַן נישט, שרה'לע, ס'וועט אַלץ ווידער גוט ווערען, ס'איז נאָך נישט אַזוי שלעכט.

— איך וועל נישט אַוועקגעהן פון דאַנען, האָט העניעק זיך שוין אויף אַן אמת צושריגען, איך מוז ווייסען וועגען וואָס דאָ האַנדעלט זיך, איך וועל נישט לאָזען אַלאַ'ן אין אַזאַ פערלעגענהייט.

— ס'איז נישט נויטיג, איך דאַרף נישט אייער שוץ, איך וועל מיר שוין אַליין אַן עצה געבען, און איבריגענס זענען דאָס אונזערע אינערליכע פאַמיליען־אנגעלעגענהייטען, אין וועלכען איהר פרעמדע סטודענט, האָט דערווייל נאָך קיין שום רעכט זיך אַריינצומישען.

— איהר וואַרפט מיך אַרויס, פרוי פּיערמאַן. גוט, וועל איך געהען, און דו אלא האָסט אויך נישט וואָס דערויף צו ענטפערען.

— איך ווייס גאָרנישט, גאָרנישט, האָט אַלאַ ליטער געוויינט.

העניעק איז אַוועקגעגאַנגען, דאָס איז עיווען אַ ציניקער פון ערגסטען מין. אַראָפּגעהענדיג פון די טרעפּען, האָט ער זיך שוין צוגעפּיפען אַ שלאַגער־לידעל און זיך בעטראַכט.

— ליאָוקע וועט זיין נעבעך פון מיין אַוועקגעהן, מענשען גלייכער ניט, וואָס דער אַלטער אין אַזוי אָנגעבראָגעזט אויף מיר, וואָס ער וויל מיך אויפעסען, אַבי דאָס מיידעלע איז מיינס. זי וועט שוין פון מיין האַנד נישט אַרויס און אויב יאָ, וועט דאָס זיין אַ מעלק־קוה, זאָל איך שוין האָבען אזא יאָהר.

העניעק איז אַוועק אויפזוכען ליאָוקען, ער האָט נישט געדאַרפט לאַנג טראַכטען וועגען דעם, ווי איהם צו זוכען, ער האָט געוואוסט, אַז אין דער דאָזיגער צייט וועט ער איהם זיכער געפינען אין טאַנץ־זאַל. וואו ס'איז געווען דאָס טרעף־אָרט פון זייער גאַנצער אָרגאַניזירטער באַנדע.

— העניעק איז אַריינגעקומען אין דעם ענגען דושנעם זאַל, אונטער די קלאַנגען פון אַ צוסטראָיעטען פּאָרטעפּיאַן האָבען זיך געדרעהט צעהנדליגער פּאָרלעך, טייל האָבען גענומען דאָס טאַנצען ערנסט, אַז זיי וואָלטען עפּעס געטון אַ הייליגע אַרבייט, טייל ווידער האָבען דאָס גענומען לייכט אַזוי ווי דאָס וואָלט געווען אַ שפּיל, אין מיטען זאַל איז געשטאַנען דער טאַנץ־מייסטער אַליין אין אַן אַלטמאָדישען פראַק, מיט זעהר אַן ערנסטער מינע און דיריגירט מיט די פּאָרלעך, אין אמת'ען האָט ער זיי אַלע בעטראַכט, כדי צו דערקענען ווער פון זיי ס'האָט שוין בעצאָהלט פאַר דער לעקציע און ווער נאָך נישט, איבריגענס האָט ער אפשר אין דער דאָזיגער מינוט געטראַכט, ווי אַזוי מטור צו ווערען פון דער באַנדע, וואָס האָט זיך צו איהם אַריינגעכאַפּט און וועלכע טרע־...

זירט איהם און זיינע געסט אויף יעדען טריט און שריט.

ליאָוקע וועלכער איז געווען אייבער פו זדי העכסטע צווישען די יונגעלייט. וועלכע האָבען זיך דאָ געפונען, מיט זיינע שוואַרצע האָר און פלינקע אויגען, האָט גלייך בעמערקט דעם אַריינקומענדיגען בעניעק'ן.

סערוואוס „רודי", האָט ער געשריגען פון דער וויטענס אויפהויבענדיג די האַנד, העניעק איז גלייך צו איהם צוגעגאַנגען און זיי זענען ביידע אַוועק אין אַ ווינקעל פון זאַל.

— נו, וואָס הערט זיך?

— בעסער קען נישט זיין, ליאָוקע, דאָרט אין געוואָרען אַן אמת'ער תשעה־באב, ווען זיי האָבען בעקומען דאָס בריוועל, מ'וועט דאָרט צעהלען די גרייצאַרס, וויפיל מיר וועלען נאָר פּערלאַנגען, די יאָלדען האָבען דאָך מיך נישט געלאָזט איבערלייענען דעם בריף.

— די קליינע האָט געוויזען דעם בריף איהר פאָטער!?

— זי האָט נישט געוואָלט, אָבער ס'איז געשעהען אַזוי, ווי מיר האָבען זיך דאָס פאָרגעשטעלט, דער אַלטער האָט דערפיהלט, אַז ס'שמעקט מיט עפּעס, געמאַכט אַן אַוואַנטור'ע און צוגענומען ביי איהר דאָס בריוועל.

— איך האָב געשפּילט די ראָל פון אַ דזשענטלמען, פון איהר בעשיצער, אָבער טוף־כל־סוף האָט דער אַלטער מיך, פשוט אַרויסגעבעטען פון שטוב.

— ס'איז גוט אַזוי, העניעק, איצט וועט אַלאַ קומען צו דיר נאָך הילף, זי האָט שוין נישט קיין אַנדער אויסוועג, און דעמאָלט וועלען מיר וויסען וואָס מיר האָבען ווייטער צו טון. דערפאַר, האָט ליאָוקע געגעבען העניעקען אַ קלאַפּ אין דער פּלייצע, געהען מיר היינט אין „באַיכאָס". מיר וועלען מאַכען די אמת'ע כוסה.

— און וואָס איז מיט באַלעקען?

— דאָס איז נאָך אַ געהיימניש, אויף דער פערזאַמלונג וועל איך דאָס אַלץ דערציילען, דער ווייל האָבען מיר דאָ היינט אין טאַנץ־זאַל אַ גאָר פרישען גאַסט, אַ צאַצקע „רודי". נאָר די זאָלסט דיך צו דער שעהנער בלאָנדינקע נישט טשעפּען, ווייל איך האָב דאָס איבערגעגעבען דער בעק'ן, ער וועט שוין מאַכען פון איהר אַ לייט, מאָרגען אין אָוונד וועט זי שוין מיטגעהן מיט אונז צו דער „מוהמע" גוטשע אין דעם מאָמענט האָט אַ יונגער שעהנער בחור, וועלכען מ'האָט גערופען זאַנעק אַדורכגעטאַנצט נעבען זיי מיט אַ הערליכע בלאָנדינקע, מיט בלויע אויגען. זאַנעק האָט דאָס מיידעל פעסט געדריקט צו זיך און איהר עפּעס אַריינגערעדט אין אויער אַריין. דאָס נאַאיווע מיידעלע האָט געהאַט צופלאַמטע באַקען און גלאַנצענדיגע אויגען.

— זעהסט, העניעק, מ'זאָגט אַז איך בין אַ „קאָביעטשאַזש". זאַנעק קען בעסער די קונץ ווי איך. דאָס דריטע וואָרט רעדט ער מיט איהר, און שוין איז זי געקומען אין זאַל אַריין, הגם זי האָט אַפילו קיינמאָל נישט געחלומ'ט צו קומען אין אַזאַ קנייפּע אַריין און שוין מאָרגען וועט מען איהר טון איהר רעכט.

— און ווער איז דאָס די דאָזיגע „צאַצקע"? האָט העניעק גיפרעגט.

— איך זאָג דיר „טיפּ־טאָפּ", סאַמע שמיר־טאַנאַ" און געלד איז דאָרט פאַראַן ווי מיסט. מיר מוזען דאָך דערטאַפּען דאָס סאַמע פעטסטע, ווייל מיר מוזען מאַכען אַ פּאָר ריכטיגע גילדען און צו־זאַמען אַלע מאַכען די ווייטע רייזע.

— וואָס קומט דערפון אַרויס, אַז איהר פּאָטער שיכור'ט דאָס געלד, אַז געהר היט נישט דעם גראָשען.

— מען מוז דאָך עפּעס טון? מ'קען דאָך נישט אַרומגעהען מיט אַ טריקענעם האַלז.

(פאָרזעצונג קומט).

אַלטע בחורים און לעב-יונגע צווישען ענגלישע פּרינצען

די קינדער־יאָהרען און זיי יוגענד פון 20 ענגלישע פּרינצען פון פערגאַנגענע דורות ביז אונזער צייט, ווערען געשילדערט אין אַ בוך, מיט וועלכען עס טומעלט זיך איצט אין ענגלאַנד. כאָטש אַרויס איז עס אין ניו־יאָרק. אין דעם בוך „קינפּ־סיגע קעניגען" פון טאַרגטאָן קוק, ווערען די אַריד־מע פּרינצען גאָר נישט געשאָנעוועט, און דעם בוך גיט־צו אַ געוויסען פּיקאַנטען, אינטערעס, וואָס אַרויס איז עס מיט דער „גנעדיגער ערלויבניש" פון דעם פּרינץ אָוו וועילס און איז איהם געצ־מידמעט. זאָל עס זיין, אַז דער פּרינץ האָט הנאה געהאַט דערפון, וואָס מען בעגעהט זיך אָהן צערע־מאָניעס מיט זיינע 19 פאָרגעגנער — לעב־יונגען, אַלטע בחורים און חתנים? אַזוי ווי אַ שפּאַרבער לאָזט זיך אַראָפּ אונזער מחבר אויף די אומבע־שיצטע וויגעלעך, וואו די פּרינצען פון וועילס ליגען געוויקעלט אין סאַמעט און הערמעלין, און ווייזט די קליינע קעניגליכע האָהייטען און זייער נאַקעטקייט, שוואַכקייט און אָפּט מיאוס׳קייט.

די געבורט פון אַ פּרינץ איז נישט קיין פּריוואַט־זאַך. עס איז די אַנגעלעגענהייט פון גאַנץ ענגלאַנד, און ענגלאַנד וויל זיין זיכער, אַז דער פּרינץ איז טאַקע אַנ׳עכטער, אַז ער קומט פון די לענדען פון זיינע קעניגליכע עלטערען און איז נישט אַריינגעשמוגעלט געוואָרען דורך דער היב־טער־טיר, כדי מיט כשר׳ע אָדער נישט־כשר׳ע מיט־לען צו קריגען אַ יורש פאַר דעם טראָן. ווען קעניג עדוואַרד איז געבוירען געוואָרען און קעניגין וויק־טאָריאַ האָט „אַ ליכטיגע און שמייכעלדיגע זיך צו־ריקגעלעהנט אויף די קישענס". האָט מען אַרויס־געטראָגען ס׳קינד צו די שטאַטסלייט, וועלכע האָבען געוואַרט אין דעם דערבייאיגען צימער.

— איז עס אַ יונגעל? — האָט דער הערצאָג פון וועלינגטאָן שטרענג געפרעגט.

— זיין קעניגליכע האָהייט — איז אַ פּרינץ.

אגב, פאַר העלפען קומען אויף דער וועלט העברי דעם 5־טען, האָט די הייבאַם בעקומען צוויי פונט שטערלינג.

ווי אין אַלע צייטען און ווי ביי אַלע מוטערס, איז די דיעטע געווען אַ פּראָבלעם. קעניגין פיליפּאַ, כאָטש זי איז אַלט געווען קוים 16 יאָהר, האָט אַליין געזויגען איהר קינד. דעם „שוואַרצען פּרינץ", און איז דערפאַר געמאָלען געוואָרען ווי א מאַדאָנע. אָבער אין 17. יאָהרהונדערט האָט מע זיך בע־צויגען מיט חשד צו דער נאַטור און מען האָט מורא געהאַט, אַז מיט מילך קאָן מען שטעלען דעם פּרינצס לעבען אין געפאַהר. מען האָט דעריבער ד דאָס ניי־געבוירענע קינד געהאָדעוועט אויף „פּערל גריק־קאַשקע", בעווירצט מיט ראָזשינקעס און בע־גאָסען מיט אַ סך אַפּפיהר מיטלען". דאָס קינד האָט נישט געוואוסט ווי אַזוי אָפּצושאַצען אַזאַ טייערע דיעטע און איז שטאַרק קראַנק געוואָרען צום גרויסען שטוינען פון דעם גאַנצען הויף. די קעניגין האָט בעשלאָסען צו האַנדלען אויף איהר אייגענער אַחריות. זי האָט געפּאַקט אין גאַס אַ יונ־גע, געזונדטע פרוי, מיט אַ הויכען בוזעם, די ווייב פון אַ ציגעלמאַכער, און געבראַכט זי אין קינדער־צימער, און דאָס קינד איז גלייך געוואָרען אַ לייט, פון וואָס דער הויף האָט זיך געפיהלט בעזונדערס שאָקירט. איז וואָס די אַם האָט זיך קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט צו טראָגען זאָקען, אויף שיך איז זי ווי נישט אין איינגעגאַנגען, נאָר נישט אזוי תּמקען.

פון קלאַרא לעוויז

נאָך מעהר הוצפה האָט אַרויסגעוויזען אַ יונ־גע פויערטע, וועלכע האָט געזויגען דעם צוקונפטי־גען דזשאָרדזש דעם דריטען, זי האָט אַרויסגערו־פען אַ גאַנצען טומעל אין הויף דערמיט, וואָס זי האָט דעם ניי־געבוירענעם טראָנפאָלגער געלייגט שלאָפען מיט זיך אין בעט. אַז מען האָט עס איהר אויפגעוואָרפען, האָט זי זיך אַוועקגעשטעלט מ ט די הענד „פאַד־באָקאָם" און געפרעגט:

— און פאַרוואָס נישט? דאָס אָרימע שעפּעלע. ווען די הויפלייט האָבען ווייטער פּראָטעס־טירט, האָט זי געענטפערט:

— טאָ, זויגט איהם אַליין!

און דאָס האָט געווירקט. מען האָט זיך מעהר אין איהרע פיהרונגען נישט געמישט.

וועגען דעם דזשאָרדזש דעם דריטענס פאָטער ווען ער איז געווען דער פּרינץ אָוו וועילס, האָט זיין מוטער, קעניגין קאַראָלינע, מיט גרויס ליב־שאַפט געשריבען פאָלגענדעס:

„מיין טייערער זוהן, מיין בכור, איז דער גרעסטער ליגנער, און די גרעסטע קאַנאַליע אין דער גרעסטער מאַנסטער אין דער גאַנצער וועלט. און איך ווינש פון טיפען האַרצען ער זאָל וואָס גיכער זיך אָפּטראָגען פון איהר".

פערשטעהט זיך, אַז אַ סך אויפמערקזאַמקייט איז געשאָנקען געוואָרען דער ערציהונג און ביל־דונג פון די קינפטיגע מאָנאַרכען. דאָס קאָנען אָנשרייבען אַ בריוועל האָט פערנומען דעם סאַמע וויכטיגען אָרט אין דער ערציהונג. דער צוקונפטי־גער טשאַרלז דער דריטער האָט אַזוי געשריבען צו זיין פאָטער, קעניג דזשיימס:

„זיסער פאָטער, איך לערן די רעגלען פון די סובסטאַנטיוון און אַדיעקטיוון; גיב מיר דיין ברכה".

עס איז פערבליבען אַ טונקעלע רעטעניש, פאַר וואָס עטליכע ענגלישע קרוינפּרינצען האָבען אַרויס געוויזען אַ ווידערווילען צו דער הייראַט, בעת אַנדערע פּרינצען האָבען אַרויסגעוויזען אַ מערק־ווירדיגען חשק צו דעמזעלבען ענין.

אַרטור טיודאָר, דער זוהן פון העגרי דעם 7־טען, האָט דורך אַ שטעל־פערטרעטער אָנגעהוי־בען חתונה האָבען נאָך ליגענדיג אין וויגעלע, און די צערעמאָניע האָט זיך איבערגעחזר׳ט מיט אַנטראַקטען ביז דאָס יונגעל האָט אין עלטער פון פופצעהן יאָהר געפיהרט צו דער חופּה די 18־יעהריגע קאַטערינע פון אַראַגאָן. ביידע זענען געווען אָנגעטון אין ווייסען און אויסגעזעהען זעהר פערליבט. דאָס יונגעל האָט דערנאָך ערקלערט, אַז „האָבען אַ ווייב איז אַ פיינער צייט־פערטרייב".

אָנגעהויבען האָט זיך עס אַזוי פריילעך און אויסגעלאָזט האָט זיך עס גאַנץ אומעטיג: אַר־טור איז געשטאָרבען און קאַטערין איז פערבליבען אַנ׳אומגליקליכע אלמנה. זי האָט בעוויזענט נישט נאָר זוין טויט, נאָר די אָרימקייט, אין וועלכער ער האָט זי געלאָזען. זי איז געבליבען „כמעט נאַקעט און בארוועס. זי האָט פערקויפט איהרע בראַסלעטען, כדי צו קאָנען זיך בעקליידען. דער־נאָך האָט זי פער׳משכּונ׳ט איהרע זילבערנע כלים". איהר פאָטער, קעניג פערדינאַנד, האָט אָפען גע־זאָגט, אַז דער איינציגער וועג פאַר איהר פטור צו ווערען פון גויט, איז חתונה צו האָבען מיט אַר־טורס ברודער, העגרי דעם 8־טען, דער פּלאַן איז איהר געפעלען געוואָרען, דער שידוך איז געשלאָסען געוואָרען, און אין דער חתונה־פּראָצעסיע איז זי געגאַנגען דורך די לאָנדאָנער גאַסען „אָנגעטון אין ווייסען אַלס אַ סימבאָל פון איהר מיידעל־שאַפט, און איהרע לאַנגע, רייכע האָר זענען גע־ווען צולאָזען אויפ׳ן רוקען".

די הייראַט פון דעם פּרינץ און דער פּרינ־צעסין, וועלכע זענען געוואָרען הערנאָך די על־טערען פון דזשאָרדזש דעם 3־טען, איז געפראַוועט געוואָרען מיט גרויס פייערליכקייט. נאָך בשעת דער סעודה איז פאָרגעקומען אַ שטיקעל סקאַנדאַל. פאַר די עלטערע מיטגלידער פון דער קעניגליכער פאַמיליע זענען געווען אָנגעגרייט שטולען, און פאַר די יונגערע — בענקלעך. „מען האָט געוואַרט מיט דער סעודה ביז ד ישלאַכט איז אַריבער — לייענען מ׳ר אין דעם בוך — ווייל די אייגענ׳עקשנ׳טע פּרינצעסינס האָבען זיך אָפּגעזאָגט אַריינצוגעהען אין צימער ביז מען האָט נישט צוגענומען די בע־ליידיגענדע בענקלעך און אַוועקגעשטעלט שטולען פאַר אַלעמען".

אין אָוועגד איז מיט גרויס פּאָמפּ פאָרגעקו־מען די הייראַט־צערעמאָניע, נאָך וועלכער דער פּרינצליכער ברודער האָט אויסגעטון דעם קעניג און „געהאַט דעם כבוד איהם אָנצוטון זיין נאַכט־העמד". צו דער זעלבער צייט האָבען די פּרינ־צעסינס אַראָפּגעצויגען די קליידער פון דער כלה און אָנגעטון זי אין אַ „העמד פון זילבער־שטאָף" און אַ טשיפּיקעל פון שפּיצען". ווען מען איז פאַר־טיג געוואָרען מיט דער צערעמאָניע פון אויסטון, „האָט מען אַריינגעלאָזען די הויפלייט, אַז זיי זאָ־לען זעהן ווי דאָס פּאָר־פאָלק זיצט זייט ביי זייט". אָבער דער שידוך איז נישט געווען קיין מזל׳דיגער. די האַלטונג פון דער יונגער פרוי איז נישט געווען אזא ווי עס פּאַסט פאַר אַ קעניגין. מען קאָן זיך פאָרשטעלען ווי אַנטוישט דער הויף איז געווען, ווען מען האָט געזעהען איהר מאַיעסטעט זיצען ביים פענסטער און געבען זויגען אַ גרויסע ליאַל־קע".

—◊◊◊—

צום פּריהלינג

בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואַהל פון דער נייעסטער
אין- און אויסלענדישער קאָסמעטיק ווי:

טואַלעט־זייפען, קרעמען, זעמטליכע סעלנישע און בלומען־וואַסערן

פּערפּומען פּודערן

זי איבעראַל-בעקאַנטע
קאָנקורענץ־פּערפומעריע פון

J. DRUKIER, 5 ZAWADZKA 5 — tel. 175-92. —

בעמערקונג: פאַר ענגראָסיסטען בעדייטענדער ראַבאַט.
בעזוכט מיין פּערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

קלאַנג-קינא-טעאַטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסע פּרעמיערע!
עס ווערט דעמאָנסטרירט דער שלאַגער
פון אַלע קלאַנג-פילמען, דער קלו פון
בעריהמטען פילם-קינסטלער

Al Jolson

די ריהרענדע דראַמע א. נ.

„דאָס האַרץ פון א זינגער"

מיט׳ן אַנטייל פון בעריהמטען ליבלינג

Sonny Boy

אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמיטאָג
שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

אין קיעוו

(איינדרוקען פון א בעזוך)

פון ב. סמאָליאַר

איך בין נעכטען אָנגעקומען קיין קיעוו. און ווי עס זעהט אויס, האָט קיעוו אויפגעלעבט. נישט, באַטיירליך, אַזוי פיל וויפיל מאָסקווע, אויך נישט אַזוי פיל וויפיל כאַרקאָוו, קיעוו איז אָבער איצט נישט דאָס, וואָס זי איז געווען מיט צוויי יאָהר צוריק. נישט מעהר קיין טויטע שטאָט.

מיט צוויי יאָהר צוריק, ווען איך בין צום ערשטען מאָל געקומען קיין קיעוו, בין איך געגאַנגען איבער דעם „קרעשטשאַטיק" און האָב געוויינט. איך האָב געפיהלט ווי טרעהרען גיסען זיך ממש פון מיינע אויגען. דער „קרעשטשאַטיק" — דער בעליבטער פּלאַץ מיינער פון מיינע יוגענד־יאָה־רען — איז געווען שמוציג און חרוב. חרוב זענען געשטאַנען די שויפענסטער פון די אַמאָליגע שיי־נע געשעפטען. פערהאַקט זענען געווען זייערע שויבען מיט ברעטלעך. אָפּגעלאָזען איז געווען זייער אויסזעהען. פערלאָזט און פּוסט האָט אויסגעקוקט די שענסטע גאַס, די גאַס, וואָס איז אַמאָל געווען דאָס שיינקייטל פון גאַנץ אוקראַינע.

איצט איז נישט אַזוי. איצט געהט איהר אויפן „קרעשטשאַטיק" — די גאַס הייסט איצט וואָראָווסקי גאַס — און געשעפטען זענען אָפען. די טראָטואַרען זענען געפּאַקט. די גאַס איז זוימער. און מענשען — אַ ים מיט מענשען — איילען זיך יעדער אין פערשידענע ריכטונגען, און איהר פיהלט אַז די שטאָט לעבט. איהר פיהלט דעם זעלבען פולס פון לעבען, וואָס קיעוו האָט געהאַט נאָך פאַר דער מלחמה. אויב נישט אַפילו אַ שטאַרקערן.

און אין די אָווענדען, ווען יונגוואַרג בעפרייט זיך פון דער אַרבייט, גייעט אויפ׳ן „קרעשטשאַטיק" די זעלבע צאַרטע ראָמאַנטיק, וואָס האָט גע־הערשט דאָרט אין די יאָהרען פון דער נישט־לאַנ־גער פערגאַנגענהייט, ווען סטודענטען און סטו־דענטקעס פלעגען יעדען אָווענד זיך לאָזען אויף אַ שפּאַציר איבער די ברייטע טראָטואַרען פון דער פאָרנעמער אַריסטאָקראַטישער גאַס, און ווען די לופט דאָרטען פלעגט זיין פול מיט שפּילעוודיגען פלירט פול מיט חנ׳עוודיגען לוסט.

יונגע חברה, געזונדטע האָרעפּאַשניקעס און טאַקע אויך סטודענטען — סטודענטען פון פער־שידענע סאָוויעטישע לערן־אַנשטאַלטען — שפּאַ־צירען אין דרייען און זאַלבע־פיר אין קליינע גרו־פּען איבער ביידע זייטען פון „קרעשטשאַטיק", און שפּאַסען, פערטשעפּען די יונגע מיידלעך, וואָס לאַ־כען און פלירטעווען שטיפעריש און האָבען הנאה דערפון, וואָס די בחורים טשעפּען זיך צו זיי. רויטע „אַרמייצעס", אין זייערע לאַנגע שינעלען, אויס געפּוצט אין זייערע שפּיציגע ווינטערדיגע היטלען, שטעהען אויך נישט אָפּ. גרופּענווייז שפּאַצירען זיי איבער דעם לאַנגען „קרעשטשאַטיק" און שטיפּען און וויצלען זיך אויף אַ קול איבער די מיידלעך, וואָס קומען זיי אַנטקעגען, און טון זייער בעסט צו מאַכען מיט זיי קענטשאַפט.

דער „קרעשטשאַטיק" שפּריצט איצט מיט לע־בען. אַזוי דער „קרעשטשאַטיק" און אַזוי אויך די גאַנצע שטאָט. קליין־וואַסילקאָווסקאַיאַ גאַס, קליין־זשיטאָמירער גאַס, פּושקינסקע גאַס, דער פּאָדאָל— איבעראַל פיהלט זיך אַ שטאַרקער טעמפּ פון לע־בען, איבעראַל שטופּען זיך מענשען, איבעראַל זענען די גאַסען פול.

און עס וואַרפט זיך זעהר שטאַרק אין די אויגען דער פאַקט, אַז דער גרעסטער טייל מענשען, וואָס פיהלט איצט אָן די גאַסען פון קיעוו, איז די יוגענד. יוגענד, נישט אייגענטליך קיין קיעווער, אַזעלכע, וואָס האָבען געזאָרט אַ זיי־געזונד צו זייערע קלענערע שטעטלעך און האָבען זיך אַוועק־געלאָזט קיין קיעוו צו לעבען אַ גרויס־שטאָטישן לעבען. צו לערנען זיך אין צענטראַלע סאָוויעטישע לערן־אַנשטאַלטען. צו אַרבייטען אין גרעסערע סאָ־וויעטישע אונטערנעהמונגען, צו ווערען פול־בלוטי־גע סאָוויעטישע בירגער.

די דאָזיגע יוגענד, דער גרעסטער טייל איה־רער, איז טאַקע אונזערע, אַ יודישע. צווישען די כוואַליעס מיט מענשען, וואָס איהר זעהט אין די בייטאָגיגע שטונדען אויף די גאַסען פון שטאָט, דאַרף איך לאַנג נישט בעהמען צו געפינען אַ יו־דען. צווישען דער יוגענד, וואָס שטיפּט אין די אָוונד־שטונדען אויפ׳ן „קרעשטשאַטיק", דאַרף מען קיין יודען נישט זוכען. זיי גיבען זיך אַליין אַרויס מיט זייער שלעכטען, נישט־גראַמאַטישען, קליינשטעטלדיגען רוסיש, וואָס זיי לאָזען פון זיך הערען דווקא אויף אַ קול.

די יודישע יוגענד פון די קליינע שטעטלעך אויף אוקראַינע, פאַר זיי איז קיעוו איצט געוואָרען די מעקא. זיי ציהען זיך קיין קיעוו אין די הונ־דערטער, איינער קומט, ברענגט ער שוין שפּעט־טער אַריבער פון שטעטעל אַ טוץ אַנדערע, ער קומט און געפינט גלייך אַרבייט און אָרדענט זיך גלייך איין, שרייבט ער גלייך אין שטעטעל אַריין, און האָט אין אַ וואָך אַרום מיט זיך נאָך אַ צעהנדליג חברים זיינע.

דער דאָזיגער שטראָם קיין קיעוו האָט גע־פיהרט דערצו, אַז נישט בלויז איז קיעוו איצט געוואָרען אַ לעבעדיגע שטאָט, אַ שטאָט מיט מעהר מענשען, נאָר אויך דערצו, אַז אין קיעוו פאַנגט מען אָן צו פיהלען דעם זעלבען מאַנגעל אין וואוי־נונגען, וואָס מען פיהלט אין מאָסקווע און אין אַנדערע אינדוסטריעלע צענטערען פון סאָוויעטען פערבאַנד. קיעוו איז טאַקע עד־היום נאָך נישט קיין אינדוסטריעלער צענטער, און ווט, צוליב סטראַטעגישע אורזאַכען דאָס נישט ווערען, אָבער קיעוו איז איצט אַנ׳אַזוי־גערופענע „אָבלאַסטנאַי" אייגן גובערניע, נאָר אַ גאַנצען אָבלאַסט, אַ גאַנצען שטאָט, אַ שטאָט, וואָס דאַרף בעדינען נישט בלויז געגענד. אַ שטאָט מיט הונדערטער צענטראַלעס אַנשטאַלטען. מיט אַ גרויסער צאָהל צענטראַלע קאָאָפּעראַטיוון און מיט אַ ריזיגער צאָהל צענט־ראַלע לערן־אַנשטאַלטען.

* * *

די לערן־אַנשטאַלטען אין קיעוו — אַ היבש ביסעל פון זיי זענען אויפגעשטאַטעט געוואָרען אויף אַמעריקאַנער יודיש הילף־געלד, מיט אַמערי־קאַנער מאַשינען, מיט געצייג, וואָס אַמעריקאַנער יודען, האָבען געשיקט צו זייערע קרובים און מ׳ט מיטלען, וואָס סיי דער „אַגראָדזשאָינט" און סיי דער „אָרט" האָבען מיטגעהאָלפען.

די סאָוויעטישע רעגירונג האָט געגעבען די געביידעס, זי האַלט אויס דעם פּעדאַגאָגישען פּערסאָנאַל. זי צאָהלט די סטיפּענדיעס צו די סטודענטען. זי טוט אייגענטליך אַלץ. די סאָוויעטישע רעגירונג וואָלט אָבער די גרעסטע צאָהל צענט־ראַלע לערן־אַנשטאַלטען אין קיעוו אַפילו נישט נאָגעהויבען צו גרינדען, ווען אַמעריקאַנער יודי־שע הילפס - אָרגאַניזאַציעס אין מאָסקווע זאָלען נישט געווען קומען און פאָרשלאָגען אומזיסט אַמע־ריקאַנער מאַשינען און אויסגעבען די ערשטע צייט געלד אויף ברענגען רויה־מאַטעריאַלען פון אויס־לאַנד, און נעהמען אויף זיך צו פערזאָרגען די אַנשטאַלטען מיט אויסלענדיש געצייג, און אַפילו אַריינלייגען געלד אין רעמאָנטירען אַ צאָהל גע־ביידעס, וואָס האָבען געמוזט רעמאָנטירט ווערען.

דערפאַר טרעפט איהר טאַקע אין קיעוו אַ זעהר גרויסע צאָהל לערן־אַנשטאַלטען, וואו די גרעסטע צאָהל סטודענטען זענען יודישע. קינדער פון דעקלאַסירטע קליינשטעטלדיגע יודען, קינ־דער, וואָס וועלען אויסוואַקסען מעכאַניקער, רימער, שוסטער, סטאָליאַרעס און טאַקע אינזשינערען אויך.

איהר מאַכט אַ שפּאַציר איבער דער גרויסער יודישער שול־פאַבריק, וואָס ווערט איצט שוין איינ־גאַנצען אויסגעהאַלטען פון דער רעגירונג, טרעפט איהר דאָרט יודישע בחורים, וואָס שוויצען אין אַרבייטען, און לערנען זיך, און גרייטען זיך צו זיין די צוקונפטיגע בוידער פון דער אינדוסטריע. איהר טרעפט דאָרט אַפילו מיידלעך, יודישע מיידלעך נ׳ם געזונטע מוסקולען הויבען די האַמערס און קאָווען די צוגליהטע אייזענס און פאַרמען פער־שידענע טיילען פון מאַשינען, וואָס מען גרייט צו פאַר דער סאָוויעטישער אינדוסטרי.

קיעוו וואַקסט איצט. וואַקסט אַלס אַ שטאָט, וואַקסט אַלס אַ צענטער און וואַקסט אַלס א יודי־שער צענטער.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג
8
ב
אייר תרצ"ב

מאי
זון-אויפגאנג 3.57
זון-אונטערגאנג 7.09

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע

(—) דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגי־סטראט איז מודיע, אז די רעגיסטראציע אויף שטיצע פאר ארבייטסלאזע פאר'ן חודש מאי וועט פארקומען לויט פאלגענדען סדר:

מארגען, מאנטאג, דעם 9-טען מאי די אותיות:

A B C D E F

דינסטאג, דעם 10-טען מאי:

G H I J

מיטוואך, דעם 11-טען מאי:

K L Ł

דאנערשטאג, דעם 12-טען מאי:

M N O P

מרייטאג, דעם 13-טען מאי:

R S T U

שבת, דעם 14-טען מאי:

W Z Ź

פאבאר פון יאהרגאנג 1911

מארגען, דעם 9-טען מאי ד. י. דארפען זיך שטעלען:

פאר דער פאבאר־קאמיסיע נומער 1 (נארו־טאוויטשא 75) די פאבאראוצעס פון יאהרגאנג 1911, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2־טען פאל. קאמיסאריאט, וועמענס נעמען ס'הייבען זיך אן מיט די ליטערעס:

K (פון Kl ביז'ן סוף)

א זיצונג פון שטאט-ראט

קומט פאר דעם היינטיגען דאנערשטאג דעם 12. מאי, 8 אין אווענד.

א פאליטישער פראצעס

(2) פאר'ן מאכען אנטי-מלוכה'שע אויסרופען אויפ'ן גרויסען פאליטישען פראצעס דעם 4. מערץ אין לאדזער קרייז-געריכט, זענען נעכטען פער־משפט געווארען צו 3 חדשים-טורמע: זיגמונד וואודקאווסקי, שבתאי זעלקאפ, עלזע ענגעל-שינד־לער, העלענא האו און סטאניסלאוו יארגא. העלע־נע נעלקאפ און סטאניסלאוו דאלעצקי זענען פריי־גשפראכען געווארען.

56-יאהריגער יובילעאום-פייע־רונג פון לאדזער פייערלעשער

(א) היינט קומט פאר די 56-יאהריגע יובל־פייערונג פון די לאדזער פרייוויליגע פייערלעשער.

די פייערונג איז פערבונדען מיט גאטעס־דינסטען, דעפילאדען א.א.וו.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקע־לעוויטש (אלטער מארק 9), ז. שטעקעל (לימא־נאווסקיעגא 37). ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנע 50), ל. פאוולאווסקי (פעט־ריקאווער 307). א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

פון האנדעלס-געריכט

פערעפענטליכט אופאדלאשטשע די פירמעס „שלמה סולקעס" און „לעבענסמיטעל־קאאפעראטיוו אין אלעקסאנדער". — צאהל פראטעסטע איז אפריל פערקלענערט

דאס האנדעלס-געריכט האט אויף דער נעכ־טיגער זיצונג פערעפענטליכט אנ'אופאדלאשטש דער זירמע „שלמה סולקעס", מאנופאקטור-געשעפט נאוואמיעסקא 15). אלס קוראטאר איז נאמינירט געווארען אדוו. פערלמאן. ריכטער-קאמיסאר איז דער האנדעלס-ריכטער הערץ. סולקעס איז געשטעלט געווארען אונטער פאליציי־אישער אויפזיכט.

* * *

אנ'אופאדלאשטש איז אויך פערעפענטליכט געווארען דעם קאאפעראטיוו לעבענסמיטעל-פעראיין אין אלעקסאנדער (פל. קאשטשושקי 20). אלס קו־ראטאר איז נאמינירט געווארען אדוו. אפט. ריכ־טער-קאמיסאר איז דער האנדעלס-ריכטער ראווינסקי.

* * *

אין מאי פ. י. האט דאס האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אנ'אופאדלאשטש דער פירמע „לאדזער סאמעט און פלוש-פאבריק" (זאקאנטנא 56-58).

צוליב דעם, וואס מצד די קרעדיטארען איז. שט געמאכט געווארען קיין שום פראפאזיציעס האבען די קרעדיטארען אויף דער לעצטער פער־זאמלונג בעשלאסען צו שאפען א קרעדיטארען־פערבאנד.

דער ענין וועט בעטראכט ווערען אויף איי־נער פון די נאהענטסטע זיצונגען פון האנדעלס־געריכט.

* * *

מיט א צייט צוריק איז דער פירמע „טראנספארט" פערעפענטליכט געווארען אנ'או־פאדלאשטש.

א דייטשע פירמע האט אנגעגעבען אנ'אנקלא־גע געגען דער אופאדלאשטש-מאסע, מחמת די פירמע „טראנספארט" האט געקויפט 3 לאסט-אויטאס, אויף א סומע פון 70.200 זל. אויסצוצאהלען אין 24 חדשים'דיגע ראטעס. צוליב דעם נישט בעצאה־לען די ראטעס פאדערט די פירמע, ארויפצולעגען א סעקוועסטער אויף איין אויטא, וואס געפינט זיך אין אנ'עקספעדיציע-געזעלשאפט.

דאס געריכט האט בעשלאסען, ארויפצולעגען אויף די געקויפטע אויטאס א סעקוועסטער און 600 זל. געריכטס-קאסטען.

אלס סעקוועסטראטאר איז פון געריכט נא־מינירט געווארען מיעטשיסלאוו פטאשינסקי.

* * *

דער דרוקעריי-בעזיצער וואלף שווייצער (פיעטריקאווער 114) האט פערגאנגענעם יאהר בעקומען א „נאדזאר". שפעטער האט דער געפא־לענער געמאכט א פארשלאג, לויט וועלכען, ער וויל בעצאהלען די פולע 100 פראצענט פון די חובות גאר מיט'ן תנאי, די סומע אויסצוצאהלען אין 4 האלביעהרליכע ראטעס. די קרעדיטארען האבען צו דעם פארשלאג מסכים געווען.

נעכטען האט דאס געריכט דעם פארשלאג בעשטעטיגט. די ערשטע ראטע 25 פראצענט איז פעליג דעם 6-טען דעצעמבער 1932.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון יוליוש און וואלף האמער (6-טער שיערפיען 1) האט דאס געריכט בעשטימט א צוגאב-טערמין פון א חודש אויף אנצומעלדען די חובות דורך ד קרעדיטארען.

* * *

דער בעקעריי-בעזיצער איגנאץ סטראנסקי פון רודע-פאביאניץ, איז אין יאהר 1930 פאר א ביי־וויליגען באנקראט פערמשפט געווארען אויף אנדערהאלבען יאהר תפיסה, צו פערבייטען אויף אויסבעסערונגס-הויז. דאס אויספיהרען דעם פסק־דין, איז אפגעלעגט געווארען אויף 2 יאהר.

געגען דעם אורטייל איז אנגעגעבען געווא־רען אנ'אפעלאציע צום אפעלאציע-געריכט, וואו דער פראצעס וועט פארקומען דעם 31. מאי ד. י.

בינו לבינו, האבען די קרעדיטארען געשלא־סען א קרעדיטארען-אפמאך, כדי צו ליקווידירען די אקטיוועו און דאס צו פערטיילען צווישען די קרעדיטארען.

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס האנ־דעלס-געריכט דעם אפמאך פון די קרעדיטארען בעשטעטיגט.

* * *

אין חודש אפריל ד. י. זענען אין לאדז און אין לאדזער קרייז פראטעסטירט געווארען 31,025 וועקסלען אויף א סומע פון 5.482.736.66 זל.

אין מערץ ד. י. זענען פראטעסטירט געווא־רען 34.480 וועקסלען אויף א סומע 6,122.984 83 זלאטעס.

איז קאמף פאר א קאלעקטיווען אפמאך

אלפוילישע אלגעמיינע פערזאמלונג פון פאבריקס-דעלעגאטען ביים ז.ז.פ. — דער ערשטער שטרייק איז בעלכאטאוו. — די ערשטע קינדיגונגען

(2) בעכטען איז אין לאקאל פון דרוקער־פעראיין (נאוואט 20), פארגעקומען די אל־פוילישע פערזאמלונג פון פאבריקס־דעלעגאטען ביים טעקסטיל־פעראיין ז.ז.פ.

עס זענען געקומען דעלעגאטען פון זגערזש, זעלעוו, ודונסקא וואליא, ווארשא, ביאליסטאק און דעלעגאטען פו ן לאדז גופא.

א רעפעראט וועגען דער לאגע און וועגען דעם געקינדיגטען קאלעקטיווען אפמאך האט געהאלטען דער מיטגליד פון דער הויפט־פערוואלטונג ה' קלוטשינסקי.

אין דער שפעטערדיגער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט כמעט אלע דעלעגאטען, און ס'איז בע־שלאסען געווארען אויפצופאדערען דעם גאנצען ארבייטענדען פוילען צום קאמף פאר'ן קאלעקטיווען אפמאך מיט די ארגאניזירטע און נישט־ארגאניזיר־טע אינדוסטריעלער. ס'איז אויך בעשלאסען געווא־רען צו קעמפען העכער. אז אויף דעם שטח פון פאבריקען זאלען אנערקענט ווערען פאבריקס־דע־לעגאטען, וועלכע זאלען האבען די מעגליכקייט פריי צו בעוועגען זיך, ביים דערפילען זייערע פליכטען, ווי אויך אז רעגירונגס־פאקטארען זאלען אלע דריי חדשים רעווידירען די ארבייטער־לויבען, כדי צו זעהען, צי זיי זענען נישט קיין נידעריגערע פון די צעניק־לויבען. עס זענען אויך אנגענומען געווארען רעזאלוציעס וועגען א רעגירונגס־געזעץ מכוח קאָ־לעקטיווע אפמאכען, מכוח ארבייטער־פערזיכערונ־גען, וועגען רעדוצירען דאס דירה־געלד אין אלטע הייזער און וועגען דעם, אז אויף די נייע הייזער זאל חל זיין דאס לאקאטארען־געזעץ.

לסוף האבען די פערזאמעלטע בעשלאסען אויפ־צופאדערען די הויפט־פערוואלטונג פון טעקסטיל־ארבייטער־פערבאנד עס זאל פראקלאמירט ווערען אנ'אלגעמיינער שטרייק, ווייל נאר אזא קאן געבען א נצחון דעם ארבייטער־קלאס.

*

אין בעלכאטאוו שטרייקען אלע טעקסטיל־אר־בייטער אין דער צאהל פון אכט הונדערט מאן. דעם שטרייק פיהרען די קלאסען־פעראייגען, די פאברי־קאנטען ווילען רעדוצירען די לויבען אויף דרייסיג פראצענט.

(א) בעכטען איז אין א ריזע טעקסטיל־פאבריי־קען און צ. א. ביי עיטינגאנען, גייער'ן, און שייב־לער'ן געמאלדען געווארען, אז די ארבייטער ווערען געקינדיגט מיט א 14־טאגיגען טערמין. לויט ווי עס אינפארמירט אונז ארבייטער־פעראיינען בעדייטען די קינדיגונגען א התחלה פון דער לוין־רעדוקציע אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע.

א מעשה מיט 3 פערזיכערונגס-אגענטען

און א יוד א „שרייבער", וואס האט בעצאהלט ווי א טאטע...

(2) אין קרייז־געריכט איז נעכטען פארגעקומען א טשעקאווע פראצעס געגען די דריי פערזיכערונגס־אגענטען: וואלף פרושינאווסקי, שלמה מאיר שלע־זינגער און יעקב לעווינסקי.

די מעשה איז אזעלכע:

אין אויגוסט 1929 איז דער פערזיכערונגס־אגענט וואלף פרושינאווסקי געקומען אין דער וואוינונג פון א געוויסען הערמאן גדאינאווסקי, אויף וואלטשאנסקא 62 און גענומען איינטענה'ן: וואס איז דען א מענש, מ'שטייגט אגט: „כחומר ביד היוצר", — היינט לעבט ער און מארגען, נישט געדאכט זאל עס זיין — מאלע וואס ס'קאן זיך מאכען...

דער אגענט האט גע'רעדט גרעקיש, און טער־קיש, אבער ג. איז געבליבען ביי ס'זייניגע: ביין און ביין — ער האלט נישט דערפון!

האט פרושינאווסקי געשיקט א צווייטען חבר — דעם אגענט שלעזינגער, ער האט אויך געארבייט אויף אלע כלים אבער אויך שלעזינגער האט נישט געהאט מעהר מזל פון פרושינאווסקין. דער שפיץ איז געווען, ס'איז געגאנגען א דריטער — לעווינ־סקי.

ל. איז שוין פון גדאינאווסקין נישט ארויס מיט ליידיגע הענד, ג. האט זיך אסעקורירט אויף 2 טויזענד דאלאר, אויף וואס ער האט געגעבען 8 וועקסלען צו 11 דאלאר און איין וועקסעל אויף הונדערט זלאטעס אלס ערשטע ראטע.

ג. האט זיך אבער שפעטער איבערגעלייגט און געפאדערט צוריק די וועקסלען. די דריי אגענ־טען האבען אבער אפגעזאגט די וועקסלען צוריקצו־געבען. ערשט, אז ג. האט געדראהט מיט דער פראקוראטור, האט לעווינסקי צוריקגעגעבען פינף וועקסלען. די איבעריגע וועקסלען וואס האבען זיך געפונען ביי פרושינאווסקין און שלעזינגער'ן האט ער נישט בעקומען. זיי האבען זיך פאר'ענט־פערט דערמיט, וואס די וועקסלען געפינען זיך אין פערקעהר. ג. האט דערום די וועקסלען געמוזט אויסקויפען און דעם ענין איבערגעגעבען אין גע־ריכט.

נעכטען איז אין קרייז־געריכט פארגעקומען דער פראצעס. נאכ'ן אויסהערען די עדות און די פערטיידיגונג האט דאס געריכט דעם פראצעס מבטל געמאכט מאטיווי'רענדיג דערמיט, וואס דער פראצעס קוואליפיצירט זיך פאר'ן ציוויל־געריכט.

א גרויסע אפערע אויף א האלבען מיליאן זל.

ביי דער „אקצ. געז. י. ק. פאזנאנסקי"

(2) אין יאהר 1928, האט די „אקצ. געז. י. ק. פאזנאנסקי" געעפענט א פיליע אין ווארשא, אלס לייטער פון דער פיליע איז אנגאזשירט גע־ווארען א געוויסער גרון, וועלכער איז געווען בע־קאנט אין די ווארשאווער סוחרישע און באנק־קרייזען.

די ערשטע צייט, איז די פירמע געווען צופרידען פון גרונס ארבייט. די לעצטע צייט, האט אבער די ארבייט גענומען אונטערהינקען, צוליב וואס די פירמע האט ארויסגעשיקט קיין ווארשא דעם לייטער פון דער פערקויף-אפטיילונג ה' קעניגסבערג, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז דער „לייטער" האט ארפגעלאזט צו זיך אין דער אייגענער קעשענע א קיילעכדיגע סומע פון 500 טויזענד ז"

—

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער

אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט"

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט זונטאג געזעגנט זיך דער „ארט" מיט לאדז

היינט זונטאג - 2 פארשטעלונגען 8 און 10 אווענד צום לעצטען מאל

פייגעל אין דער לופטען

2 טיילען, 12 שלאגער-נומערן

טאנצען: משה בראדערזאן, י. אבערזשאנעק און עלדע.

מוזיק: דוד בייגעלמאן. דעקאראציעס: דינה מאטוס. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.

קאנצערט-מייסטער: ש. בייגעלמאן. ביהנע-אינספעקטאר: מ. קאן.

1) אוואנגארד 2) טאנץ-שקיץ 3) אויפן שפאציר 4) באסטאן 5) אייזערנע נערוועז 6) שאך-מאט 7) אנאמת'ע יודישע מקוה אין א שוויץ-באד 8) צמטענטאנץ 9) א ראנדקעלע 10) טאנגא 11) אליהו הנביא פיים שניידער 12) אויף קאלישער וואקזאל א רעפולאדע פון כ"ד-טוער, אריסטאקראטן, טעקוועסטראטארען און אנדערע לאפיטוטען.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 6 אווענד.

די אומגליקליכע מוטער פון דעם קינד,

וואס איז געפונען געווארען אויף פיעטרקאָ. 231

קען גערעטעוועט ווערן פון איהר פערצווייפעלטער לאגע

א דאנק דעם „נייעם פאלקסבלאט" פעראינטערעסירט זיך מיט איהר א לאדזער אינסטיטוציע

אין „נ. פאלקסבלאט" פון פערגאנגענעם דאָנערשטאג, האָבען מיר געבראַכט אַ נאָטיץ א. נ. „האט רחמנות אויף מיין אונטערגעוואָרפען קינד", אין וועלכער מיר האָבען איבערגעגעבען, אז אין אַ טויער אויף פיעטרקאָווער 231, איז געפונען געוואָרען אַן'אונטערגעוואָרפען קינד מיט א יודיש צעטעלע, אין וועלכען די אומגליקליכע מוטער בעט זיך רחמים, מ'זאָל רחמנות האָבען אויף איהר צוועלף 4 וואָכענדיג קינד באשעלע. אַז דער מאן איז פון איהר אַנטלאָפען, האָט נאָך אַ צווייט קינד צו דערנעהרען און לעבט אין גרויס דחקות. דאָס קינד איז פון דער פאָליציי אוועקגעגעבען געוואָרען אין אַ קריסטליכען פינדעל-הויז.

מיט דער אומגליקליכער מוטער. האָט זיך פעראינטערעסירט א היגע יודישע ערציהונגס-אַנשטאַלט, וועלכע וויל איהרעביידע קינדער צונעמען צום דערציהען, די מוטער דארף זיך דערוועגען פערשטענדיגען מיט'ן היגען עסקן, פרנס מרדכי חיים רומקאָווסקי.

טראגעדיע פון א ארבייטער-מיידעל

זי שניידט זיך איבער די אדערען פון די הענד און פיס, און שטעכט זיך אריין א נאדעל אין הארצען

(2) די טראגעדיע פון דער 32-יאָהריגער עלזא פראַנק (זאַקאָנטנע 78) איז פאָלגענדע.

פאַר'א יאָהרען איז ביי איהר געשטאָרבען די מוטער, און זי איז געבליבען וואוינען אין דער מוטערס איינצימערדיגער דירה צוזאַמען מיט איהר 22-יאָהריגען ברודער אלעקסאנדער.

האָט זי שווער געהאָרעוועט אין א פאַבריק, און פאַר'ן שווער-פערדינטען גראָשען געלעבט און איינגעקויפט זיך פערשידענע זאַכען אויף אויסשטייער.

דער ברודער איהרער איז א גרויסער אויסוואורף און א שיכור; ארבייטען האָט ער נישט געוואָלט, און טרינקען האָט ער יאָ געוואָלט — האָט ער געהאַלטען אין איין פערקויפען פון שטוב זאַכען, איינשליסליך דער שוועסטער'ס אויסשטייער.

האָט עלזע אַנגעלאָגט אַלעקסאַנדער'ן אין געריכט, און ער איז אָפּגעזעסען 6 וואָכען אין טורמע.

אַז ער איז אָבער בעפרייט געוואָרען, האָט ער זיך צו איהר גענומען א ביסעל ביטער, און פערוואַנדעלט איהר ביטער לעבען אין אַ גיהנום, ביז —

ביז נעכטען האָט מען זי געפונען אין שטוב מיט איבערגעשניטענע אָדערן אויף די קניהען און די עלנבויגענס, און מיט א גרויסע פאַקער-נאָדעל אַריינגעשטאָכען טיף אין דער ברוסט.

מ'האָט זי אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

געגען דעם „פארטיי-שליסעל" ביים אננעמען סעזאן-ארבייטער

מעמאריאל פון ארבייטסלאזע צו „פופ" און וואיעוואדזטווע

(2) אַן'ארבייטער-דעלעגאציע האָט נעכטען אָפּגעגעבען אין „פופ" און אין דער וואָיעוואָדזשאַפט א מעמאָריאל, אין וועלכען ס'ווערט פּראָטעסטירט געגען דעם אופן פון אננעמען דורכ'ן מאַגיסטראַט סעזאָן-ארבייטער, וואו ס'ווערט אָנגעווענדעט דער פּאַרטיי-שליסעל. אין דעם מעמאָריאַל ווערט אָנגעוויזען, אַז ס'ווערען אָנגענומען נאָר איינציגע פּאַרטיי-מיטגלידער, הגם זיי זענען פריי-ווילליג, אין דער צייט, וואָס פאַמיליען-פאָטערס פון אַנדערע ריכטונגען ווערען נישט אָנגענומען.

דער מאגיסטראט און די סעזאן-ארבייטער

(2) דער מאַגיסטראַט האָט צו די פּלאַנ-סאַציע-ארבייטן אָנגענומען 500 אַרבייטער. די צווייטע פּאַרטיע 200 מאַן, וועט אָנגענומען ווערן דעם 12-טען ד. ח. די לעצטע 200 מאַן — דעם 14-טען ד. ח.

דער מאַגיסטראַט האָט אויך אָנגעזאָגט 200 סעזאָן-ארבייטער צו קאַמוניקאַציע-ארבייטען. ביז איצט זענען זיי אָבער צו דער ארבייט נישט צוגעטרעטען אַלס פּראָטעסט געגען די 3 ארבייטס-טעג אין דער וואָך; וואָס שייך די קאַנאַליזאַציע-ארבייטען, וועלען צוגענומען ווערען ארבייטער ערשט נאָך שבועות.

—:XX:—

היינט געזעגנט זיך „ארט" פאר'ן ארויספאהר אויפ'ן זומער-טורנע

אונזער לאָדזשער קליינקונסט - טעאַטער, דער „אררט", וואָס שטייט דער איינציגער אין יודישען פּוילען — צווישען אַלע יודישע טעאַטערס — אויף אַ קינסטלערישע מדרגה געזעגנט זיך היינט מיט זיינע פריינד און פערעהרער.

ווי שטענדיג איז ער אויך אין דעם פּרט אָרי-גינעל: ער געזעגנט זיך מיט זיינע פריינד באמת פריינדליך — דאָס הייסט אָהן פּאַטעטישען בלאָף, אָהן לעכערליכע אָנגעבלאָזענע פּראַזען און האַרץ-קלאַפּעריי, נאָר דווקא ווייל ער איז אַ טעאַטער פאַר יוגענדליכער פרייד און לייכטען געמיט, געזעגנט ער זיך ערנסט.

עס שטייט איהם איצט פאָר, דעם „אַררט", די שווערע און פעראַנטוואָרטליכע שליחות צו זייהען פרייד און מוט אין דעם פערזאַומערטען יודישען ישוב אין פּוילען, צו אַריינברענגען אַביסעל זון און ליכט אין די פער'חושך'טע געמיטער (ווי ער האָט עס אגב מיט גרויס דערפאָלג געטון אין די לעצטע 4 חדשים שפּילען אין זיין היים-שטאָט, לאָדז), צו מפורסם מאַכען און ווייזען אַ ביישפּיל פון לאָדזשער פּראַקטישער אַרבייט — ד.ה. וואָס אין אונזער פּראָזאַאישער לאָדז קאָן געשאַפען ווערען ביים גוטען ווילען פון אַ גרופּע ענטוזיאַסטען.

דער „אררט" פאָהרט איצט אין וועג אַרויס מיט זיינע 2 פּראָגראַמען א.נ. „מ'לאַכט פון דער וועלט", און „שמחות ביי יודען", און זאָגענדיג איהם צאתך לשלום ווינשען מיר איהם, זיי זאָלען מאַכען לאַכעדיג אַ וועלט, און ברענגען שמחות אויף יודען!

היינט ווערען געגעבען די לעצטע 2 געזעגנונגס-פאַרשטעלונגען פון דעם סענסאַציאָנעלען פּראָגראַם א.נ. „פייגעל אינדערלופטען": 8 און 10 זייגער.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
בעהמט אז די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפּסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאַנדערגעקלעבט איבער דער שטאָט.

די פייערליכע געזעגנונגס-פארשטעלונג

פון דזשעק רעכטצייט און יוכבד זילבערג

די פייערליכע געזעגנונגס-פאַרשטעלונג פון דזשעק רעכטצייט און יוכבד זילבערג, איז, ווי ס'איז געווען פאָראויסצוזעהען, אַראָפּ מיט אַן'אויסערגעוועהנליכען, שטורמישען ערפאָלג.

דער גרויסער „פילהאַרמאָניע"-זאַל האָט נישט געקענט אריינצונעמען דעם פילטויזענדקעפּיגען עולם, וואָס איז געקומען זיך געזעגנען מיט די געסט, וועלכע האָבען בעוויזען אין משך פון 3 חדשים זיך בעליבט-צו-מאַכען ביי אַלע קרייזען פון די לאָדזשער יודישע טעאַטער-בעזוכער.

דער עולם איז דעריבער געווען אַ פערשי-דענאַרטיגער, פון אַלע שיכטען און קלאַסען פון דער יודישער געזעלשאַפט.

געשפּילט זענען געוואָרען 3 אַקטען. פון „יאַנקעלע כוואַט", „איציק'ל גנב" און „דער פריי-ליכער ציגיינער". דער גרויסער עולם האָט יעדעס לידעל, יעדעס קופּלעטעל, וואַרים אויפגענומען. יעדעס לידעל איז עטליכע מאָל ביסירט געוואָרען.

נאָך דער פאַרשטעלונג האָט זיך אויף דער ביהנע פערזאַמעלט דער גאַנצער אַנסאַמבל מיט די גאַסטראָלירען דזשעק רעכטצייט און יוכבד זיל-בערג בראש.

דער ערשטער צום געזעגנען זיך מיט די אָפּפאָהרענדע האָט גענומען א וואָרט דער אַרטיסט נוטמאַן. אין וואַרימע ווערטער געזעגנט ער זיך מיט רעכטצייט'ן און מיט יוכבד זילבערג. ער רע-כענט אויס רעכטצייט'ס אַרטיסטישע און רעזשיסאָרי-שע מעלות.

מיט האַרציגע געזעגנונגס-רעדעס זענען אויך אַרויסגעטרעטען די אַרטיסטען: הערשקאָוויטש און האַמבורגער, און דער אימפּרעסאַריאָ ווינדער.

דער לעצטער האָט גערעדט דזשעק רעכט-צייט. ער האָט געדאַנקט די חברים-אַרטיסטען, דעם דיריגענט זעלמאַן, דער דירעקציע, און על כולם דעם „נייעם פאָלקסבלאַט", פאַר דער וואַרימער בעציהונג, וועמען ער האָט צו פערדאַנקען דעם גרויסען ערפאָלג, וואָס ער און זיין פּאַרטנע-רין יוכבד זילבערג האָבען געהאַט אין לאָדז. ער געזעגנט זיך מיט'ן לאָדזער עולם, און ווינשט זיך נאָך צו זעהען אין לאָדז.

נאָך דער געזעגענונג ווערט געגעבען א קאָנצערט. די ערשטע זינגט יוכבד זילבערג איהר בע-קאַנטע פּאַפּורי, וועלכע ווערט פון דעם גרויסען עולם ענטוזיאַסטיש אויפגענומען. דער זאַל דזשווערט עטליכע מינוט פון אַפּלאָדיסמענטען.

דער צווייטער זינגט דזשעק רעכטצייט זיי-נע שלאַגער-לידלעך, וועלכע ווערען אויפגעכאַפּט פון עולם. נישט קוקענדיג, וואָס דער זייגער איז שוין 2 ביינאַכט, לאָזט מען רעכטצייט'ן נישט אַראָפּ פון דער ביהנע. דער עולם קאָן זיך נישט שיידען מיט איהם.

ביי א געהויבענער, יום-טוב'דיגער שטימונג ווערט די פאַרשטעלונג אַרום האַלב דריי פאַרטאָג געענדיגט.

נאָך דער פאַרשטעלונג, איז אין רעסטאָראַן „בריסטאָל" (פּאָלודניאָווא 4) פאָרגעקומען אַ גע-זעגנונגס-באַנקעט פאַר די אַרטיסטען, פּרעסע-פאַר-שטעהער און געסט. טאָסט-מייסטער איז געווען דער דירעקטאָר פון לעמבערגער יודישען טעאַטער ה' ראָט.

ביי א גלעזעל וויין, האָט זיך דער עולם משמח-געווען ביז'ן טיפען טאָג-אַריין. ס'זענען גע-האַלטען געוואָרען רעדעס, טאָאַסטען לכבוד די אָפּפאָהרענדע געסט.

דזשעק רעכטצייט האָט צום סוף וואַרם גע-דאַנקט פאַר די ליב-ווערטער און דערמיט האָט זיך געענדיגט די פייערליכע געזעגנונג פון דזשעק רעכטצייט און יוכבד זילבערג.

זומער-פעריען אין די שולען

די זומער-פעריען אין די שולען וועלען זיך אָנהייבען דעם 27 יוני און וועלען דויערן ביז'ן 1 סעפּטעמבער.

זעלבסטמארד פון א 17-יאהריגער

(2) אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערען אויף פאַבריטשנע 21 איז נעכטען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורכ'ן אויסטרינקען עסיג-עסענץ די 17-יאָהריגע טאָכטער פון אַן'אַרבייטער, העניקאַ קאָספּשאַקובנאַ.

מ'האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל, וואו זי איז גלייך געשטאָרבען.

די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נאָך נישט בעוואוסט.

די ערשטע פרוי פאר'ן שטאנד-געריכט

(א) דעם 18. ד. ח. 9 אינדערפריה ווערט געשטעלט פאַר אַ שטאַנד-געריכט די 45-יאָהריגע אַנגאַ קרישיאַק, וועלכע האָט אין קאַלי דעם 24. אַפּריל פערגאַרט מיט צוקערלעך די 4-יאָהריגע קאַזשימיראַ שקודליאַרעק (אַן'אומגעזעצליך קינד פון איהר מאַן, וועלכער האָט זי פערלאָזט) דערנאָך זי דערמאָרדעט מיט אַ שטיין און אויפגעהאַנגען אויף אַ בוים...

קיין פערטיידיגער האָט נאָך די מערדערין נישט.

ביי די טארג-און מארק-שטייער

די טעג איז פאָרגעקומען אין צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, א פער-זאַמלונג פון די לאָדזער טאָרג- און מאַרק-שטייער.

די פערזאַמלונג עפענט ה' בענדעט, וועלכער זאָגט אַז די צייט האָט אונז איבערצייגט, אַז מיר, אָרימע הענדלער, מוזען זיין אָרגאַניזירט, מוזען האָבען צו וועמען זיך צו ווענדען, מוזען האָבען פאַרשטע-הער, וועלכע זאָלען קלערען און זאָרגען פאַר אונז. א שטאַרקע אָרגאַניזאַציע וועט אונז געבען פיל נוצען, זי וועט אונטערברענגען די קאָנקורענץ צווישען אונז. זי וועט זאָרגען וועגען קלענערען, אָדער גרעסערען קרעדיט, זי וועט זאָרגען וועגען שאַפען אַ אָהנפּראָצענטיגע קאַסע.

ראַטמאַן כאַרי רעט וועגן ריטשאַלט-שטייער. ס'רעדען אויך די ה"ה אַבראַמאָוויטש, פידלער, קאָסאָווסקי און אַנדערע. צום סוף ווערט אויסגע-וועהלט א פערוואַלטונג: העניך בענדעט, מרדכי פידלער, מרדכי קרול, יעקב קאָסאָווסקי, דוד טאַפּער, דוד באַרקאָווסקי, זישע מאָשקאָוויטש, שמעון קנעלער און מאיר גרישמאַן.

ביי פאהלער. גרויגעלבער הויט-פארבונג

מאַטקאַפּ פון די אויגען, שלעכטע בעפינדונג, פּרויערינג, גשמיות-שטימונג, שווערע חלומות, איז ראַטזאַם עפּליבק טאָג דורכצונאַך- פּריהסטאַרגענס ניכטערנהייט צו טרינקען אַ גלאָז נאַטירליך ביטערוואַסער 2°6

Franciszka Józefa

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקגעס

ארויספאדערונגען פון ארץ ישראל

עס זענען ערהאַלטען געוואָרען אַרויספאָ-דערונגען פון ארץ ישראל פאַר פאָלגענדע פּער-זאָנען: שטערנפעלד (רוסאַק) רחל, האָפמאַן טובה מילגראָם אהרן, באַריצקאַ רוזשאַ.

די אויבענדערמאָנטע פּערזאָנען דאַרפען זיך מעלדען אין ארץ-ישראל-אַמט (שרודמיעסקאַ 29) בכדי צו ערלעדיגען די רייזע-פאָרמאַליטעטען.

מ'איז זיך נוקם אין לעהרער

(2) נעכטען האָט מען אין דער וואוינונג פון דעם לאַטיין-לעהרער א. קראָנענבערג (ראַד-וואַנסקאַ 12) אויסגעבראָכען אַלע שויבען.

מ'איז חושד, אַז דאָס האָבען געטון שילער פון דייטשען גימנאַזיום, מחמת נקמה דערפאַר, וואָס ער האָט 14 גימנאַזיסטען, פון דער אַלגעמיינער צאָהל 44, נישט צוגעלאָזט צו די מאַטורע-עקזאַמענס.

פעטריקאווער ארכיוו פון אלטע מלוכה-אקטען

ווערט איבער-געפיהרט קיין לאדז

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט דער פּעטריקאָווער אַרכיוו פון די רוסישע צייטען צו-טיילט ווערען, אַזוי אַז אַ טייל אַקטען, וואָס איז נוגע לאָדזער וואָיעוואָדזטווע איבערגעשיקט ווערן קיין לאָדז, און א טייל, וואָס איז נישט נוגע - קיין וואַרשאַ.

משה קוסעוויצקי

וועט דאווענען און ציילען ספירה אין דער לאדזער „פילהארמאניע"

קומענדיגען פרייטאָג צו נאַכט און שבת, וועט דער אויבער-קאַנטאָר פון דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע משה קוסעוויצקי דאַווענען אין היגען פילהאַרמאָניע.

די ליבהאָבער פון יודישע נגינה, וועלען דעריבער האָבען דעם נחת-רוח, צו הערען קוסע-וויצקי'ן ציילען ספירה, און אַ גאַנצע רייהע נייע נאָך ביז איצט נישט בעקאַנטע נגינים.

דער קאָנצערט פון קוסעוויצקי'ן, האָט אַרויסגערופען א גרויסען אינטערעס ביי די ליב-האָבער פון יודישע נגינה.

„לייכטע" יודישע מוזיק אין ראדיא

וואס עס שרייבט דער „ווילנער טאג".—די ראדיא-דירעקציע דארף זיך ווענדען צום „ארערט"

כידוע, איז לעצטענס דערוועקט געווארען די פראגע וועגען דעם, אז דער גרויסער עולם יו־דישע ראדיא־צוהערער פאדערט אז דער פוי־לישער ראדיא זאל פון צייט צו צייט געבען יודישע קאנצערטען.

דער „נייער פאלקסבלאט" איז וועגען דעם ארויסגעטראטען מיט אנ'אקציע, וואס האט אויך געהאט א געוויסע פעולה, און טאקע פאראכטא־גען שבת איז דורכ'ן ווארשאווער ראדיא געגע־בען געווארען אזא קאנצערט, וועלכער איז אגב אין לאדז, דער גוטער יאהר ווייסט פארוואס, נישט געהערט געווארען...

מיר גיבען דא, אין שייכות מיט דעם געגע־בענעם יודישען קאנצערט אויסצוגען פון אנ'ארטי־קעל פון דעם „ווילנער טאג", נומער 94, נישט צוגעבענדיג קיין שום פירושים.

אט וואס זלמן רייזין'ס „ווילנער טאג" שרייבט:

„...גלייך פון אנהייב איז אוועק אנ'אכצעניש מיט א זיפצעניש, מיט א קרעכצעניש, וואס פינף יאסעלע ראזענבלאטס וואלטען נישט געקענט דער־לאנגען אין צעהן שבתים. ה. פעניגשטיין האט אין א ריצינאייל־שפראכע זיך אוועקגעלאזען יאמערן ווע־גען אנ'עלענטע מיידעלע, וועגען אלטען חדר, וועגען א יודיש מיידעלע, וועלכע איז גארנישט דאס, וואס א מיידעל פון אנ'אנדער נאציאן, און דאס אלץ איז געווען אנגעפיקעוועט מיט אבינו מלכנו'ס, מיט תפילות, מיט יוצרות, איבערגעפלאכטען מיט א וואויל יונגערישער רוסישער קאמארינסקע, וואס עכטע חזניש איז גאלד אנטקעגען דעם, און טאמער איז קארג א חזן אנ'ער, האט אייך גאט צוגעשיקט א חזנ'טע — מאלי פיקוס. די יודינע האט מיט'ן גאנצען קנאק א דערלאנג געטון א „הבני העני ממעש", מיט א „מיום כפורים זעה", אז ס'איז גע־גאנגען א רויך.

הכלל נישט קיין שבת הגדול איז דאס געווען, נאר לכל הפחות א שבת תשובה. און א סברא, אז אפילו שבת תשובה וואלטען די ראדיא־צוהער'ער אויך מוחל געווען אזא סחורה, די שבתדיגע זינגער דער־מאהנען אונז שטארק שלום־עליכם'ס בעל־עגלה, וואס האט געגעבען איינבינדען א הגדה און דער איינבינדער האט על פי טעות אריינגעבונדען אין הגדה א שטיק פון א פרעמדער סליחה, דער בעל־עגלה וואלט זיך אפשר נישט כאפען, האבען די שכנים דערהערט, אז אנשטאט „שפוך חמתך" האט דער בעל־עגלה געגעבען א זינג־אויס מיט א וויי־נענדיגען ניגון פון סליחות „הנשמה לך והגוף פעלך" אויב די דערמאנטע צוויי זינגער האבען כאטש שטימען איז אינגאנצען נישט צו פערשטיין, צו וואס האט מען נאך געדארפט דעם דריטען: נישט קיין שטים, נישט קיין אויספיהרונג, סתם א צוטשע־פעניש, אגב איז „טייערע מלכה" נישט קיין פאלקס־ליד (ווי ס'איז געווען אנגעגעבען), נאר אנ'איבערגע־פיהרטע ליד פון מ. ווארשאווסקי („דער בעכער") איבערגעפיהרט דערפאר, ווייל מ'האט ווארשאווסקיס אריגינעלען מאטיוו פערביטען אויף א פרעמדען, עכט רוסישען מאטיוו.

דער סך הכל איז, אז פון גאנצען שבתדיגען רעפערטואר לאזט זיך רעדען בלויז וועגען איין נומער — וועגען דער אריע פו זא. גאלדפאדענס „שולמית", וואס מאלי פיקוס האט געזונגען, דאס איבעריגע איז געווען אנ'אמת'ע אנשיקעניש.

ווער איז דאס דער יודישער ספעץ ביים ווארשעווער ראדיא? ווער טראגט די פעראנטווארטליכ־קייט פאר'ן רעפערטואר און פאר'ן זינגער — אנ־סאמבל? וואלטען יודישע קאנצערטען אין ראדיא געווען א טאג־טעגליכע דערשיינונג וואלט עס אונז אזוי שטארק נישט געדארפט ארען. דערלאנגט מען דאך טאג־איין טאג־אויס פוילישע שמאטעס, דער־ווייל אבער גיט מען יודיש אין ראדיא איין מאל אין א יובל און דאס אויך מיט א טיי־לעפעלע; דארף מען זעהען צו געבען דאס שענסטע און דאס בעס־טע. מ'טאר אויך נישט פערגעסען אז דער ראדיא זינגט פאר אלעמען, נישט נאר פאר יודען, און אויב פאר אונז איז אזא „קאנצערט" ווי דער שבתדיגער, אנ'אפקומעניש, — היינט ווי זאלען דאס פערדייען די נישט־יודישע צוהערער?

אויב דער פוילישער ראדיא מיינט ערנסט מיט די יודישע קאנצערטען און נישט נאר יוצא צו זיין, דארף ער זיך ווענדען לויט'ן געהעריגען אדרעס. און דער אמת ריכטיגער — ביי היינטיגען טאג אין פוי־לען אפשר דער איינציגער — אדרעס פאר לייכטער מוזיק איז משה בראדערזאן'ס „ארערט" אין לאדז מיט זיינע פראכטפולע לידער און לידלעך. אט איז שוין העכער צוויי יאהר ווי דער „ארערט" איז געווען ביי אונז; פאר דער צייט איז שוין גע־ווען אין ווילנע נאך אזא מין טעאטער מיט בע־דייטענדיגע ארטיסטען, און דאך עד היום, ווען עס קומט זיך נאר צונויף יוגענט און סתם א לעבעדיגע געזעלשאפט, הילכען פריידיג „יודען שמידען", „קלעזמערלעך", „ישובניקעס", „א, וואס טויג דאס זארגען?", „ברידער זעלנערלעך", סאלדאטען, מאטי־ווען פון „לבנה־פאראד", און נאך א שלל אויס־געצייכנטע „ארערט"־נומערען".

ס'איז זנאך כדאי צו בעמערקען, אז אין ווילנע איז דער „ארערט" געווען אין א קלענערען צוזאמענ־שטעל און האט געשטעלט אינגאנצען א 2—3 פרא־גראמען. איצטער איז זיין אנסאמבל א סך א גרע־סערער; פראגראמען האט ער 26 און שפילט מיט אנ'אויסערגעוועהנליכען מאראלישען און מאטעריע־לען ערפאלג, צו איהם דארף זיך ווענדען דער פוילישער ראדיא".

ה. ט—ג.

קאנסום אויף שבועות

שבועות – דער יום־טוב פון פריהלינג, איז די פרעהליכסטע צייט פון יאהר און יעדער מענש שטרעבט דעם יום־טוב צו בעגריסען. דאס איינציגע אין אונזער שטאט ווארען־הויז „ק־נסום" ביי דער ווידז. מאנ. ראקיטשינער 54, צופאהר מיט די טראמוואיען 10 און 16 איז פערזעהען מיט אלערליי אויסגעצייכנטע דאמען, הערען און קינדער־וועש, זומער־שיך. וואל־שטאפען און די אלעמען גוט־בעקאנטע אויסארבייטונגען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" אויף געמוסטערטע קליידער, שלאפ־רעק, שירצען א. א. וו. די אלע סחורות פערקויפט דער קאנסום צוליב דעם שווערען קריזיס צו אונ־געוועהנליך נידריגע פרייזען.

אויך אנדערע סחורות ווי: גאלאנטעריע, קא־לאניאל־ווארען, דאמען, הערען און קינדער־קאנ־פעקציע ווערען פערקויפט צו קאנקורענץ־פרייזען, ס'איז גארנישט קיין וואונדער, וואס גאנץ לאדז קויפט אלעס אויסשליסליך אין קאנסום ביי דער ווידז. מאנ.

היינט נאכמיטאג קאנצערט

היינט זונטאג, 3.30 נאכמיטאג קומט פאר אין פילהארמאניע זאל דער נאכמיטאג־קאנצערט פון לאדזער פילהארמאנישען ארקעסטער. דיריגירען וועט דער בעריהמטער דיריגענט ה' עדמונד זיג־מאן פון פאריז.

אלס סאליסט טרעט היינט ארויס באלעסלאוו קאהן.

ראדיא־פראגראם

זונטאג, דעם 8 מאי 1932

10.00 גאטעס־דינסט. 11.58 צייט־סיגנאל. 12.15 פריהמארגען־קאנצערט. 3.00 מוזיק. 3.55 פראגראם פאר קינדער. 4.20 גראמאפאן. 4.40 פארלעזונג. 4.55 גראמאפאן. 5.15 פארלעזונג. 5.30 נוצליכע ידיעות. 5.45 קאנצערט. 8.15 קאנצערט. 9.55 ליטעראַרישע פערטעלשעה. 10.10 געואנג. 10.40 קאמוניקאטען און ספארט. 11.00 טאנץ־מוזיק.

בערזע

דאלאר אפיציעל – 8,85.

„ נישט אפיציעל – 885–885.

פונט – 32,80.

8־פראצענטיגע פאנד־בריף – 58,50.

8־פראצענטיגע ווארשאווער – 58.

דאלארובקא – 46.

מעלדונגען

פראפ. ארבייטער־פעראיין אין דער טעקסטיל־בראנזשע אין פוילען אפטיילונג לאדז, לאגעווניצקא 4, טעל. 184-37

אכטונג טריקא־נייהער!

היינט, זונטאג, דעם 8־טען ד.ח. 8 א זייגער אוועגד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל לאגעווניצקא 4 א גרויסע פערזאמלונג פון ארבייטער טריקא־נייהער (יגס) וועגען שטרייק. קומט אלע פינקטליך. די פערוואלטונג 6762

פון די פאך־קורסען ביי „ארט"

עס ווערען אנגענומען איינשרייבונגען אויף פאלגענדע אפטיילונגען: גארסעטען־ארבעט, אנדו־לאציע און מאניקיר, האנד־שטיקעריי און מאשין־האפט, סוויטער־שטריקעריי גלאט, פ. ד. און זשא־קארד, הענטשקע־ארבייט אויף שליטען־מאשינען, פרויען־שניידעריי און צושניידען, וועש־נייעריי און צושניידען, מעכאנישע וועבעריי. 2865

אכטונג שניידער־מייסטער און שניידער־ארבייטער!

היינט, זונטאג, דעם 8 מאי הויבען זיך אן די איינשרייבונגען אויף די צושניידער־קורסען פון דער געזעלשאפט „ארט".

עס ווערען אנגענומען הערן־שניידער און דאמען־שניידער, וואס זענען אין פאך נישט וויי־נער ווי 5 יאהר און זענען קוואליפיצירטע פאכלייט.

Dr.
I. Dynenson
POWRÓCIŁ. 2758

יודען, וואס לעבען אונטער דער ערד

(ענדע פון דער 4 זייט).

שטראפט פון דער איטאליענישער מאכט. דאס האט געהאט א ווירקונג און האט פיל מיטגעהאלפען צו בעשיצען פון די אפטע און בלוטיגע רויבער־אנ־פאלען.

טיגרינא — איז א דארף, וואס געפינט זיך טיף אונטער דער ערד, און וואו עס זענען נאך פערבליבען אנ'ערך הונדערט יודישע פאמיליעס. איך האב דארט בעזוכט די אלטע יודישע סינאגאגע איינע פון די גרעסטע זעלטזאמקייטען, וועלכע מען קען געפינען, די סינאגאגע דערמאנט די קאטאקאמ־בען אין וועלכע עס פלעגען זיך אויסבעהאלטען די ערשטע קריסטען. דער אלטער ראבינער און גבאי פון דער „שוהל", איז דער איינציגער אין גאנץ טיגרינא. וועלכער פערשטעהט העברעאיש, ער ווייזט מיט אנ'אלט ספר פון זיינע אייגענע „פיוטים", און דערמאנט מיר מיט שטאלץ, אז ער שטאמט פון א פאמיליע פון למדנים.

שעהן און ערהאבען זענען די פאטריארכאלע געשטאלטען פון איניגע זקנים, וועלכע איך האב בעגעגענט אין דער שוהל. עס זענען די שעהנסטע און פיינסטע יודישע טיפען וועלכע איך האב ווען עס איז געזעהען און בעגעגענט בשעת מיין רייזע דורך די יודישע ישובים אין צפון־אפריקע.

אויך די יודישע פרויען און טעכטער אין דזע־בעל גאריאן זענען וואונדערבאר שעהנע סעמיטישע טיפען. בעדעקט מיט א לאנגען, ווייסען טוך־געוואנד הויך און שלאנק, דערמאהנען זיי די ביבלישע גע־שטאלטען און עס איז שווער זיך פארשטעלען, ווי אזוי זיי היטען אפ זייער שעהנקייט און פרישקייט נישט קוקענדיג אויף די פרימיטיווע און אויסער־געוועהנליכע בעדינגונגען, אין וועלכע זיי לעבען.

צוליב די אויסערגעוועהנליכע היצען און דער מורא פאר די ווילדע בעדואינען רויבער, פערלאזען די יודישע פרויען זעלטען זייערע אונטערערדישע וואוינונגען, ביים ברונעם ווערען געמאכט די ערש־טע „זעהונגען" מיט די „חתנים", וועגען וועלכע די עלטערען האבען זיך שוין פריהער פערשטענ־דיגט. (יט"א).

ד. קליינלעהרער.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאז.

געסט אין לאדז!

די וועלט־בעריהמטע

זיגלער'ס

אפערעטען־

סטאר־טרופע

ר. זיגלער

מ. זיגלער

ע. זילבער

ענטציקונג!

בענייסטערונג!

אזוי האט מען נאך אין לאדז נישט גע־שפילט. דאס האבען אלע איינשטימיג געזאגט, די וואס זענען געווען פריי־טאג און שבת ביי דער פרעמיערע.

היינט, זונטאג, 9 אווענד ווידערהאלונג פון דער סענסאצ. פיעסע

מאמעס!

היט אייערע טעכטער!..

אין 3 אקטען פון זאלאטארעווסקי מיט א עפילאג מיט ערנא זיגלער אין דער הויפט־ראלע. ס'נעמען אנטייל ערנא זיג־לער, ר. זיגלער, ע. זילבער, מ. זיגלער, מ. פאסטאר, נאכבאר, האמבורגער, טופ־מאן, רובינא א. א.

מ. פעפער

מאקס האלם

פרייליינס מיט שטימען ווערען געזוכט. מעלדען זיך אין קאנצעלאריע פון יודישען טעאטער „פילהארמאניע" פון 11 ביז 1 בייטאג.

DR.
Sołowiejczyk
POWRÓCIŁ
Andrzeja 4, tel. 129-85.

רינג־קאמפען אין צירק

פרייטאג

די קאמפען פון פרייטאג אווענד האבען גע־געבען פאלגענדע רעזולטאטען;

אין דער ערשטער פאר האט סאינט־מארס אין 9 מינוט בעזיגט מיאושא'ן.

דער קאמף צווישען שטעקער'ן און קאלעפ'ן בלייבט אונענטשידען.

דער קאמף צווישען קראווער'ן און מארטי־נאוו'ן בלייבט אונענטשידען.

וואלישעווסקי בעזיגט אין 23 מינוט טי־בערמאנט'ן.

קאוואן בעזיגט אין 2 מינוט פאקטאר'ן דורך א נעלסאן.

שבת

באלד פון אנהויב, איז נעכטען געווען די סענסאציע אין צירק דער דעצידירענדער קאמף פון יודישען אטלעט קרויזער מיט וואלישעווסקי. דער קאמף קומט פאר אין א שנעלע טעמפא, וואלישעוו־סקי הויבט אן פראוואצירען קרויזער'ן, קעמפענדיג זעהר ברוטאל און פון צייט צו צייט בענוצט ער זיך מיט קלעפ, קרויזער בעווייזט, אז אויסער די שעהנע טעכניק, וואס ער בעזיצט פערמאגט ער אויך אנ'איבערמענשליכע קראפט און אין דער 22. מינוט לעגט קרויזער אוועק זיין געגנער אויף ביי־דע לאפאטקעס. וואלישעווסקי ווילענדיג נקמה נעה־מען פון קרויזער'ן פאר זיין געליטענע מפלה, ווארפט ער זיך שלאגען קרויזער'ן, דער לעצטער האט איהם מאקע געענטפערט מיט נאך שטארקערע קלעפ און איהם שטארק צוניזק'ט און דער גרויסער עולם האט איהם געמאכט שטארקע אוואציעס.

אין דער צווייטער פאר קעמפען: האלובאן—סאנט־מארס, דער קאמף בלייבט אונענטשידען.

די דריטע פאר קעמפט: מארטינאוו—פאקטאר אין דער 4. מינוט לייגט מארטינאוו זיין געגנער אויף די לאפאטקעס.

די 4. פאר קעמפען דעצידירענד: דער פוילישער מייסטער שטעקער, מיט דעם ווינער קאוואן, שטעקער הויבט אן ברוטאל צו קעמפען, דער־געגנער ענטפערט איהם מיט די זעלבע מיט־לען און אזוי ווי שטעקער גיט איהם מיט דער קניה אין פנים הויבט קאוואן אן שלאגען מיט'ן קאפ שטעקער'ן אין דעם ברוסט־קאסטען, שטעקער א מידער פון די קלעפ בעווייזט זיך נישט צו אריענטירען און ווערט ארייגעכאפט אין א דאפעלן נעלסאן און איז געצוואונגען דורך א צייכען אי־דיל זיך אונטערצוגעבען, אזוי, אז דער זיג ווערט אנערקענט קאוואנ'ען.

די לעצטע פאר קעמפען: שטשערבינסקי מיט דעם שעהנעם שפאניער אליווער, דער לעצטער לייגט אוועק שטשערבינסקי'ן אין דער 2. מינוט.

היינט קעמפען:

1) אליווער—שטעקער; 2) קאוואן—קרויזער;
3) האלובאן—מיאזשא; 4) מארטינאוו—לעקושקא;
5) קאלעף—סאינטמארס (דעצידירענד).

א גרויסע סענסאציע רופט ארויס דאס קומען היינט נאך לאדז, דער לאדזער וועלט־מייסטער טעאדאר מארנא, וועלכער איז שוין אין לאדז נישט געווען זייט 10 יאהר.

Lekarz-Dentysta
Henryk Eicher
przeprowadził się
na ul. PIOTRKOWSKĄ 24,
tel. 127-82. 2052

„SANATO"

כירורגיש־וועכנעריי־אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1־טע און 2־טע קלאס
גינעקאלאגיש־וועכנעריי־אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד. רייזלער־סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט
אין 2־טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס־מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונגפון ד"ר מעד. מ. קאנטאר.

Dziś otwarcie sympatycznego
Ogródka pod „BIAŁYM NIEDŹWIEDZIEM"
przy ul. Kilińskiego 121, tel. 191-47.
Sniadania, obiady i kolacje.
— PIERWSZORZĘDNA KUCHINA. —
Koncert codziennie o godz. 6-ej wiecz. w soboty, niedziele i święta o godz. 11-ej PORANKI MUZYCZNE orkiestry symfonicznej pod dyrekcją kapelmistrza p. Leona Kantora.
Wejście na poranki — 50 groszy.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף סילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, חייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאו און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעל געבענע חייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בא-האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכוירעניכר בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר-ליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל-גארטעטען און אפא-ראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גוטענע פיס און הענד, גוטענע ואקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפאנגס פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע-דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנטש, פראפ. ד״ר י. מאריש-לער, פראפ. ד״ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויף אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם ה׳ ד״ר. י. ראפא-פארט, ספעציאליסט פון הייל-ארטאפעדישען אנשטאלט, וואלטשאנסקא 10, פאר אפעראטען מיין זוהן אין עלטער פון 7 יאהר, וועלכער איז קראנק געווען אויף א ברוך און אלע לאדזער כירורגען האבען אויפגעגעבען די האפנונג, נור דער דירעקטאר ראפאפארט האט איהם אפגעראטעוועט.
Jankiel Rojtman, Cegielniana 35
lub Kilińskiego 40

יעדער איינציגער
האט זיך אי-בערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אז״וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א.ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8–11, זונטאג פון 10–1.
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע - פרייזען.

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן קינא „טשארי״) טעל. 134-72
נעהמט אן פון 2 ½ – 4 און פון 7 – 8 אוונט

DR. MED. J. ŁUBICZ
כירורג-ארטאפעד
פאלודניאווא 9, טעל. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
איינגענע פראצאוניע פון וועמעליכע ארטאפעדישע אפראטען ווי: חקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארטעטען א. א. וו.
נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז-
און לונגען-קראנקהייטען
11-טעז ליסטאפאד 9
קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 —11

מיר עמפפעהלען
אויף שבועות
ווידזעווער אויסארבייטונגען
ווייסע סחורות, קאלירטע געוועבטע און געדרוקטע. אויסשליס-ליכער פערקויף פון סעקונדא, בראק און רעשטלעך.
סחורות פון דער מארקע OK פון דער ביז איצט נאך נישט בע-קאנטער העכסטער קוואליטעט.
וועש
פאר דאמען, הערען און קינדער ווייסע און קאלירטע אין א גרויסען אויסוואהל.
הערן-קאנפעקציע
מאדערנע פאסאנען, נייעסטע מוסטערן.
שיך
עלעגאנטע און דויערהאפטיגע.
שטרימף און שקארפעטן
אין א גרויסען אויסוואהל.
מיר עמפפעהלען אויך אונזערע אלע אנדערע רייך-פערזעהענע אבטיילונגען
KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16
2962

די פערוואלטונג פון חסד של אמת ומנחמי אבלים
אין לאדז מאכט בעקאנט איהרע מיטגלידער, אז די יעהרליכע
גענעראל-פערזאמלונג
וועט פארקומען אין פעראיינס-לאקאל פיעטריקאווער 34, זונטאג, פ׳ בחקותי ד. 22/5 1932 צום ערשטען טערמין 3 א זייגער נאכם. פאלס עס וועט נישט ערשיינען די געהעריגע צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג פאר מיט 2 שעה שפעטער ד״ה 5 א זייגער פארנאכט דעם זעלבען טאג אין זעלבען לאקאל און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל מיטגלידער.
טאג-ארדנונג: 1) ערעפנונג פון דער פערזאמלונג; 2) וואהלען פון א פארזיצענדער; 3) פארלעזונג פון פאריאהריגען פראטאקאל; 4) קאסע און טע-טיגקייטס-בעריכט; 5) בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע; 6) בודזשעט אויפ׳ן יאהר 1932/33; 7) וואהלען פון 6 פערוואלטונגס מיטגלידער, 2 קאנ-דידאטען און א רעוויזיאנס-קאמיסיע; 8) פרייע פארשלאגען.
בעמערקונג: אום נישט צו פערלירען דאס וואהל-רעכט, בעטען מיר דעם פערנאכלעסיגטען בייטראג איינצוצאהלען ביז דעם 19/5 1932. 2973

ס׳ווערט געזוכט
א פעהיגער יונגערמאן
אלס סעקרעטאר אויף נאכמיטאג-שעה׳ן. פארצוג א ארטאדאקסישער. זיך ווענדען אין ליובאוויטשער ישיבה, פאמארסקא 41a.
2841

איך זוך
א שותף
צו אנ׳איינגעפיהרט מאנו-פקטור-געשעפט. צו ער-פאהרען אין דער האלע 3 אגרדאווא 3, בויד 124.
2959

פרייז פון אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זלאטי
קליינע אנאנסען
פרייז פון אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זלאטי

פון זאפארט איבערצוגעבען א פענסטער גע-אייגענט אויף א גאלאנטעריע, הוטען אדער א זייגער-מאכער, גאלדשמיד, ווסכאדניא 67 אין געוועלב ביי פאזנאנסעק.
2956

זאפארט צו פערמיטען 2 צימער און קוך שרודמיעסקא 61 פראנט 2טען שטאק מיט בע-קוועמליכקייטען און באלקאן, צו ערפאהרען ביים ווירט נאוואמיעסקא 22 רעגענסבערג, טעל 209-30.
2942

כ׳וויל אפגעבען א גארטען אויף א פינג-פאנג אויף ווישניאווא-גורא צוזאמען מיט א וואוינונג. צו ערפאהרען אין אדמינ.
2960

מ׳זוכט ארבייט

א יונגערמאן זוכט ארבייט אלס אקריטשע-שניידער דאמען בעשטעלט אויף דער וואך אדער אויף שטיק. צו ערפאהרען ביים צייטונגס-פערקויפער רוג פאלודניאווא און ווסכאדניא. נעבען וויטאנ-סקי׳ס סקלאר-אפטעטשנע.
2985

א פראקטיצירטער יונגערמאן זוכט א פאסטען ביי א לעדער בראנזשע מיט א קליינעם געהאלט ווענדען זיך Zachodnia 19, Ch. M. Mandelmilch

געלעגענהייטליך צו פערקויפען א האלב הויז אין צענטרום שטאט, וואס האט נישט קיין חובות, וועלכעס טראגט ... יעהרליך. אפערטען אונטער „געלעגענ... ...יך״.
2964

לאקאלען

צו דינגען און פערדינגען פערשידענע וואוי-נונגען אין אלטע און אין נייע הייזער מיט אלע בעקוועמליכקייטען אויף מאנאטליכע דירה-געלד, גע-וועלבער, געשעפטס- און פאבריקס-לאקאלען. מעבלירטע צימערן, הייזער, ווילעס, פלעצער פון פער-שידענע פרייזען. יעדער קויפט און פערקויפט. נאר דורך דער ביורא לאקום״, וואס ערלעדיגט פינקטליך און סאליד. אינפארמאציעס אהן בעלוינונג, פיעט-ריקאווער 62, פראנט, 2. שטאק, טעל. 15-166, שטענדיג פון 8 פריה ביז 8 אוונט.

א שטוב מיט א קוך, זוניגע וואוינונג מיט א באלקאן און קארידאר, 2-טער שטאק ביליג צו פערמיטען דירעקט פון ווירט. צו ערפאהרען פראנ-ציסקאנער 30, ס׳איז אויך דא אבצוגעבען אנ׳עני-צעלנע וואוינונג. צופאהר מיט טראמוואיען 1, 6, 14

צו פערדינגען א שיינע שטוב מיט א קוך ערשטען שטאק אויף אגראדאווא גאס, ביי דער האללע, צו ערפאהרען אין אדמינ.
2963

א צימער מיט א קוך איז פון זאפארט אי-בערצוגעבען נארוטאוויטשא 84, צו ערפאהרען פאלודניאווא 20. אין דער שאכטעל-פאבריק.

איך זוך א צימער מיט א בעזונדערען איינ-גאנג אלס סובלאקאטאר פאר א וועש - נייהער. אפערטען אונטער „סובלאקאטאר״
2969

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער זאקען-מאכער צו א האנד-מאשינדעל אויף זיידענע שקאר-פעטען. ערפארען ביי פאבריקאנט, פילסודסקיעגא 56

מענער - מאגאזין - ארבייטער קוואליפיצירטע אויבערמאשינערס און אונטערמאשינערס צו סאקעס קענען זיך מעלדען ביי פיינוואקס, זאכאדניא 33 לינקס, פארטער.
2972

פערשידענעס

מארינארקעס קארטענע און צייגענע גיב איך ארויס צו נייהען. צו ווענדען זיך מיט פראבען נארוטאוויטשא 4, וו. 5.
2954

הורט-פערקויף פון געמאלטע סערוועטקעס און שאבלאנען, נייעסטע מוסטערן צו נידריגע פרייזען. זגערזשער 93, אין געוועלב.
2950

ווער וויל בארגען 400 זל. אויף פראצענט איינצוארדנען א וואורשט-געוועלב. דאס געלד איז געזיכערט. גוטער פראצענט. אפערטען אין אדמ. אונטער „Pożyczka"
2953

Zaginiene zostało pokwitowanie zaliczeniowe na zł. 60.– wyd przez Ekspedycję Koplowicz i Frenkiel, Piłsudskiego Nr. 62 na imię Majera Ajlenberga, Ogrodowa 1. Pokwitowanie unieważnia się.

פרייזע פאסטענס

נויטיג א ביליגער נייהער צו קליינע פא-נעטקעס, אויך א לערן-מיידעל צו לערנען באלד געצאהלט. זאווישא 26, וו. 85.
2943

לערן-יונגלעך בעקאנט אין מעטאל-בראנזשע קענען זיך היינט מעלד׳ען אין דער מעטאל-פאבריק קילינסקיעגא 87.
2970

א פרייליין ספעציאליזירט צו אקרענטקאווע מאשין און א פאדרענטשנע קענען זיך מעלדען צעגעלניאנא 4, וו. 12.
2971

ס׳ווערען געזוכט קוואליפיצירטע מיידלעך אלס קראפט-שפולערינס, א קוואליפיצירטע רעפע-זירקע, ווי אויך א געזעלען א קוואליפיצירטער לע-כער-נייהער צו טריקא-וועש ביי א. י. דיאמענט-שטיין, נאוואמיעסקא 7, רעכטע אפיצינע, 1-טער שטאק.
2906

א קוואליפיצירטער נייהער ווערט פון זאפארט געברויכט ביים קאמאשען-שטעפער מאטל ארנשטיין זשגאווסקא 1.
2958

עס ווערט געברויכט א שנעלער נייהער צו שטעפער-ארבייט ביי מ. מאשקאוויטש, לוטאמיר-סקא 14, וו. 25.

אנאנסען-פרייזען: פאר׳ן טעקסט—18 גר. אין טעקסט—40 נאכ׳ן טעקסט—12 ... פרייזען אין קליינע אנאנסען ... 4 ... 60— ... 8 ... 18— ... [illegible]
אבאנעמענטס-פרייז: [illegible] אין לאדז – 5 זל. א חודש ... א חודש אין אויסלאנד – 8 זל. ... [illegible]
Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. [illegible] i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 2[illegible]